

För att trygga syftet med naturreservatet ska de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Med stöd av 3§ Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan, Bilaga 3.

När detta beslut vinner laga kraft upphävs den del av förordnande av skydd för landskapsbilden enligt 19§ naturvårdslagen, som motsvarar det nya naturreservatets yta, som beslutades av Länsstyrelsen i Malmöhus län den 13 januari 1971 (Dnr. IIIR-11-20-69).

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Rölabackarna
Kommun(er)	Sjöbo
Natura 2000 ID¹	del av SE0420249Djurrödsbäcken
NVR/DOS-ID²	1026728
Gränser	Området begränsas av mitten av svart punktstreckad linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Fastighet(er) och markägarkategori	del av Ry3:4 Sjöbo Staten (Naturvårdsverket)
Läge	Området är beläget ca 3,5 km sydväst om Andrarum och 5 km NNO om Lövestad
Koordinat centralpunkt	N: 6171992,1 Ö: 432228,7 (SWEREF99)
Naturgeografisk region	Nemoral zon, Nordöstra Skånes backlandskap
Vattenförekomst (HID)³:	vattendrag övrigt vatten objektid. enl. VISS EU_CD: NW617487-138248 617487
Inskrivna nyttjanderätter	Ej inskrivna men berörs av dikningsföretaget <i>Heinge och Ry</i> samt <i>Skogsledsmossen</i>
Gemensamhetsanl.	Vägsamfälligheter Sjöbo Heinge GA 3 och Sjöbo Ry GA:3
Areal	28,5 ha
Förvaltare	Länsstyrelsen i Skåne län

¹ ID-nummer enligt rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, senast ändrat genom rådets direktiv 2006/105/EG (art- och habitatdirektivet) samt rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar (Fågeldirektivet).

² ID-nummer i Naturvårdsverkets databas Vic Natur.

³ Enligt VISS, Vatteninformationssystem Sverige

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

1. bevara biologisk mångfald,
2. vårda och bevara värdefulla naturmiljöer,
3. skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter
4. inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer förstärka förutsättningarna för friluftsliv

Precisering av syftet:

- långsiktigt bevara och utveckla natur- och kulturvärden i Rölabackarna med hävdade träd- och buskrika naturbetesmarker, rikkärr, fuktängar och våtmarker, öppna betesmarker, lövskogar och vattendrag,
- långsiktigt bevara och utveckla en gynnsam bevarandestatus för de arter och habitat som förekommer i området enligt EU's art- och habitatdirektiv,
- bibehålla och utveckla odlingslandskapet och dess strukturer med artrika välhåvade naturbetesmarker, gamla grova träd, död ved samt kulturhistoriska lämningar,
- bibehålla och utveckla områdets lövsump-, sväm- och ädellövskogar till naturskogslik skog med stort inslag av död ved,
- bevara och utveckla brynmiljöer mot öppna marker, och gynna blommande och bärande buskarter i brynen,
- långsiktigt bevara och utveckla nationellt rödlistade och fridlysta växt- och djurarter samt arter och biotoper som omfattas av nationella åtgärdsprogram,
- bevara och utveckla områdets hydrologi och Djurrödsbäckens naturliga vattenföring samt vidmakthålla en god vattenkvalité för att gynna en naturligt anpassad flora och fauna knuten till vattenmiljön,
- under enklare former tillgodose allmänhetens möjligheter till rörligt friluftsliv och upplevelser av områdets natur- och kulturmiljövärden.

Syftet ska uppnås genom:

- fortsatt betesdrift, företrädesvis med nötkreatur eller häst, samt röjning på naturbetesmarkerna och fortsatt hävd av slätterängar och rikkärr,
- att vidkroniga träd i betes- och skogsmark gynnas genom frihuggning,
- att beskuggningen av vattendragen bibehålls,

- att träd bärande skogslika miljöer i det närmaste lämnas för fri utveckling,
- att mängden död ved ökas (ingen levande eller död lövved grövre än 20 cm i diameter tas bort från skogsmark inom naturreservatet)
- att angöringsplatser med information om naturreservatet samt stängselövergångar anordnas.

För att trygga syftet med naturreservatet ska de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. vidta åtgärd såsom att plöja, spränga, gräva, schakta, nydika, utfylla, tippa, dumpa, markbearbeta eller på annat sätt förstöra eller skada fast naturföremål, ytbildning eller småvatten,
2. uppföra byggnad eller annan anläggning såsom t.ex. mast, torn eller vindkraftverk, samt att anlägga luft- eller markledning,
3. utföra åtgärder som kan påverka områdets hydrologi och vattenkvalitet negativt,
4. tillföra växtnäringssämnen, kalk eller jordförbättringsmedel eller kemiska och biologiska bekämpningsmedel,
5. stödutfodra betesdjuren,
6. avmaska betesdjur på betesmarker eller släppa avmaskade betesdjur på bete tidigare än 14 dagar efter avmaskning samt använda långtidsverkande preparat.
7. omföra betesmark till åker eller skog,
8. så eller plantera träd, buskar, avverka träd eller buskar eller bortföra död ved,
9. plantera, så eller sätta ut för trakten ej naturligt förekommande eller genmodifierade växt- eller djurarter, eller sätta ut fisk eller kräftor i vattensamlingar eller vattendrag,
10. anlägga vägar,
11. uppföra hägnader utöver erforderliga stängsel för betesdrift,
12. anordna upplag.

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens skriftliga tillstånd:

13. utföra rensning av diken och bäckar.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet:

1. utmärkning av och upplysning om reservatet,
2. naturvårdsåtgärder på skogsmark. Åtgärderna innefattar avverkning av gran, skapande av död ved, friställning av träd, luckhuggning, ringbarkning och röjning,
3. skötsel av betesmarker och slåttermarker innefattande röjning och avverkning av träd och buskar, betesdrift, naturvårdsbränning samt uppsättande och underhåll av stängsel,
4. naturvårdsåtgärder på övriga områden som ej utgörs av skog eller betesmark såsom slåtter och/eller naturvårdsbränning,
5. borttagande av främmande och eller invasiva arter,
6. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet såsom broar, stigar och stängselövergångar,
7. undersökning och uppföljning av områdets bevarandemål, skötsel och miljöövervakning.
8. Länsstyrelsens inplantering av inhemska arter vilka är knutna till biotoperna i reservatet,
9. utförande av åtgärder för habitatlistade⁴, rödlistade eller sällsynta arter,
10. uppsättning av holkar för fladdermöss eller fågel,

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas samt ordningen i övrigt inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. ta bort, gräva, borra, måla eller på annat sätt skada mark, sten, stenväggar, naturföremål eller kulturlämningar,
2. tälta eller sätta upp vindskydd eller liknande anordning mer än två dygn
3. elda annat än med friluftskök,
4. ta med hund eller annat sällskapsdjur som inte hålls i fysiskt koppel

⁴ Med habitatlistade arter avses arter som är upptagna i bilaga 4 till art- och habitatdirektivet (direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, senast ändrat genom rådets direktiv 2006/105/EG) och kräver noggrant skydd enligt art- och habitatdirektivet.

5. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada eller föra bort levande eller döda träd, grenar eller buskar,
6. gräva upp växter,
7. medvetet störa betande djur,
8. placera eller sätta upp fasta främmande föremål så som tavla, skylt, affisch eller liknande.

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:

9. fånga insekter, spindlar, snäckor eller andra ryggradslösa djur annat än genom håvning, handplockning eller annan selektiv⁵ metod med efterföljande återutsättning inom naturreservatet. Kravet på återutsättning gäller inte enstaka beläggsexemplar av varje art under förutsättning att fynden registreras i artportalen, eller motsvarande databas för hotade arter och att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna,
10. samla in mossor, lavar eller vedlevande svampar, med undantag av enstaka beläggsexemplar, under förutsättning att fynden registreras i artportalen, eller motsvarande databas för hotade arter och att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna.

Undantag från föreskrifter

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för:

- förvaltaren, eller den som Länsstyrelsen utser, att utföra de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel och som framgår av föreskrifter B1-10.
- tillsyn i samband med förvaltarens skötsel av området,
- driftåtgärder av vid tidpunkten för detta beslut befintliga vägar för motorfordon, vägkanter, vägdiken eller enskilda brukningsvägar. Exempel på driftåtgärder som ovan åsyftas är: lagning av mindre beläggningsskador och potthål, röjning och slätter av vägslänter eller rensning av vägtrummor och vägdiken och kapning av överhängande grenar.
- underhållsrensning av lagakraftvunna dikningsföretag eller lagliga diken. Inför utförande av arbetet ska naturreservatets länsstyrelsens förvaltare informeras om åtgärden.

⁵ Med selektiv metod menas handplockning, håvning, sållning eller annan teknik där de djur som inte ska studeras närmare direkt återutsätts och ingreppen i deras livsmiljö blir försumbara eller kan återställas omedelbart. Fällor är inte att betrakta som selektiva, oavsett utformning.

- drift, underhåll och ombyggnad inom gällande ledningsrätt, servitut eller nyttjanderätt av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar och anläggningar tillhörande kommunen, el-, energi- eller teledistributör. Inför utförande av arbetet ska naturreservatets förvaltare informeras om åtgärden. Vid akuta underhållsåtgärder kan förvaltaren informeras i efterhand, dock senast inom tre arbetsdagar från det att arbetet har inletts.

Från reservatsföreskrifterna gäller följande undantag;

A1- beträffande markbearbetning, nuvarande ridbana får harvas, se bilaga 2. Mark i reservatet får jämnas till efter att vildsvin bökat upp marken.

A2 beträffande jakttorn, får finnas högst 2 stycken fasta jakttorn och ett mobilt jakttorn/jakthydda efter skriftlig överenskommelse med förvaltare.

A5 beträffande stödutfodring i högst 2 veckor i samband med övergångsutfodring vid betessläpp och installning på platser som överenskommit med förvaltare. Inom delområde som markerats på bilaga 2, är det tillåtet att i mindre omfattning tillskottsutfodra djuren för socialisering av djuren.

A6 gäller inte för parasitangrepp som konstaterats under pågående betessäsong om korttidsverkande preparat används.

A8 och **C5** beträffande avverkning av träd eller buskar på betesmarker och slåtterängar samt vid röjning av siktgator/skjutgator efter förvaltarens skriftliga godkännande och vid avverkning av gran.

A12 beträffande anläggning av faunadepåer⁶ eller för tillfälliga upplag i samband med skötsel av reservatet.

A12 Stödutfodring till vilt eller åtling kan anses vara upplag, , men det är tillåtet att åtla för vildsvin på kulturbetesmark under förutsättning att åtling sker med spridare eller foderautomat som högst ger ut 1 kg/foder per dygn.

C4 gäller inte i samband med jakt eller i samband med vallning av betesdjur.

C7 och **C8** gäller ej i samband med jakt, eller vid eftersök av skadat vilt.

Föreskrifterna gäller ej tjänstemän från Länsstyrelsen i samband med tillsyns- och förvaltningsuppdrag.

Föreskrifterna utgör ej hinder för att, efter att andra erforderliga tillstånd/dispenser, genomföra inventering, insamling, flyttning eller utplantering av groddjur samt anläggning, fördjupning eller underhåll av småvatten, bekämpning

⁶ Anlagd vedhög i syfte att gynna vedlevande insekter.

av fisk eller kräftor i småvatten, eller för andra åtgärder som föreskrivs i av länsstyrelsen fastställd skötselplan.

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill upplysa om att föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken gäller även om beslutet överklagas. Dessutom gäller andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna för området, exempelvis:

- 7 kap 28a-b §§ miljöbalken med krav på tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön i ett Natura 2000-område,
- Skogsvårdslagen (1979:429),
- Fridlysningsbestämmelser. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa svamp-, växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen.
- 7 kap miljöbalken med bestämmelser om områden som omfattas av biotopskydd (11 §) eller strandskydd (13-18 §§),
- Lag om kulturmiljö (1998:950) med bestämmelser om skydd för fornlämningar
- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- 15 kap 31 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning,
- lag om tillsyn över hundar och katter (2007:1150),
- lokala, kommunala ordningsföreskrifter.

Allemansrätten

Allemansrätten har stor betydelse för våra möjligheter att vistas i naturen, den ger oss alla möjligheten att tillfälligt och hänsynsfullt vara i naturen. Även organisationer och turistföretag kan dra nytta av allemansrätten i sin verksamhet även om allemansrätten i grunden gäller för enskilda individer. Samtidigt medför allemansrätten också skyldigheter att inte förstöra något eller störa markägaren eller andra som är ute i naturen. För större grupper kan det vara lämpligt att ha en dialog med markägaren innan. Inom naturreservat kan delar av allemansrätten vara begränsad genom reservatsföreskrifter.

Vid aktiviteter som inte förbjuds av reservatsföreskrifterna och som kan medföra en väsentlig skada på naturmiljön, såsom markslitage eller påverkan på djurlivet vid t ex större tävlingar, friluftsanslag mm. ska anmälan om samråd enligt 12 kap 6 § Miljöbalken ske med Länsstyrelsen.

Inom området ska nödvändiga åtgärder vidtas för att uppnå syftet med naturreservatet. Syftet ska även uppnås genom att utvärdera och anpassa skötseln i överensstämmelse med ny kunskap om biologiska värden.

Beskrivning av området

Landskap och geovetenskapliga bevarandevärden

Reservatet är beläget ca 3,5 km sydväst om Andrarum och 5 km nordnordost om Lövestad. Rölabackarna är ett varierat område som domineras av odlingslandskap och hyser en mosaik av öppna hävdade och träd och buskrika naturbetesmarker, fukt- och högrörsängar, kärrmarker, lövsumpskogar, svåmlövskogar och blandlövskog. Det omkringliggande landskapet är småkuperat och i söder dominerar det öppna odlingslandskapet med mycket betesmarker, medan det är mer skog norrut. På fastigheten finns ett småskaligt odlingslandskap bevarat. Området är kuperat med enefälader och fuktiga partier, öppen f.d. åkermark, och lövskogspartier. Området är bitvis blockrikt och det finns såväl gamla låga slingrande stenmurar som höga breda vållavade stenmurar samt mycket stora stenrösen. Det finns en stor variation i träd- och buskskikt med bl.a. al, alm, ask, benved, ek, en, fläder, hassel, körsbär, nyponros, rönn, olvon och slån. Norra och västra delen avgränsas av ett vattendrag, Djurrödsbäcken, och det rinner även en mindre bäck igenom området liksom mindre diken.

Jordarten i området domineras av isälvsediment men det finns även inslag av sand och block. Karaktäristiskt för området är bäckens meandring och omfattande översvämningszoner i skog och öppen mark. Djurrödsbäcken är till stora delar ett hydrologiskt intakt vattendrag där endast mindre ingrepp i form av rätning och stensättning skett på mindre delar. Fallet längs med bäcken är litet, vilket medför att vattenhastigheten mestadels är låg eller måttlig.

Markanvändning och kulturhistoriska bevarandevärden

Det finns inte några registrerade fornlämningar på fastigheten Ry 3:4, men fornlämningarna som finns i närområdet tyder på att området ha varit bebott sedan sten- och bronsåldern. Det finns lämningar i närområdet av bl.a. fossil åker, boplatser, flintyxor och knacksten av flinta. Området har till största delen varit trädklädd utmark som betats, men området avskogades till stora delar under 1700-talet delar p.g.a. Alunbruket som låg vid Andrarum som behövde mycket bränsle.

Under 1800-talet odlades delar av området upp och denna uppodling fortsatt under 1900-talet. Stora delar av det som varit åkermark har inte plöjts eller gödslats under 2000-talet, och sköts nu med slåtter eller som betesmark. Området är stenigt och blockrikt och det finns stora odlingsrösen, gamla låga slingrande stenmurar, nyare breda stenmurar och en gammal stor jordkällare. Marken har under senare år skötts och brukats av intilliggande gård Oremöllan. På Oremöllans gård finns det lämningar av möllan med kvarnstenar och delar av Djurrödsån är stensatt nära gården.

Biologiska bevarandevärden

Den öppna hävdade markerna är varierade och innehåller både torra enbuskfälader, fuktiga slåtterängar, kultiverade betesmarker och rikkärr.

I betesmarken och slåtterängarna hittas bl.a.: backtimjan, blåtåtel, bockrot, fårsvingel, gulmåra, hirsstarr, jordtistel, knägräs, kärrsilja, liten blåklocka, ljung, ryltåg, rödklint, slankstarr, småvänderot, spikblad, spåtistel, stjärnstarr, veketåg, vårbrodd, älggräs och ärenpris.

I betesmarkerna finns det många solitära gamla ekar som utgör värdefulla miljöer, för insekter och lavar, samt ett rikt buskskikt. Det finns mycket fjärilar i området och vid en inventering 2013 har man hittat fyra arter som är klassade som nära hotade enligt den nationella rödlistan: humlerotfjäril, violettekantad guldvinge, bredbrämad bastardsvärmare och sexfläckig bastardsvärmare.

Det finns ett litet extremrikkärr strax sydväst om Oremöllan. I rikkärret hittas bland annat slankstarr, näbbstarr, slåtterblomma, majnycklar, majviva, tätört, kalkkällmossa och späd skorpionmossa.

Djurrödsbäcken rinner igenom området och vattendraget har höga kvaliteter. Längre ner i systemet har man bland annat hittat tjockskalig målarmussla (*Unio crassus*). Djurrödsbäcken är mest fritt meandrande men är bitvis stensatt på mindre sträckor.

På en höjd finns det ett lövskogsparti, med väl utvecklat träd- och buskskikt med t.ex. ek, bok, hassel, al, alm, vildapel, benved, slån, hägg, fläder och hagtorn.

Längs Djurrödsbäcken och den mindre bäcken finns det svämlövskog och sumpskog med främst klibbal.

De varierade miljöerna i naturreservatet gör att det finns förutsättningar för en rik och varierad sammansättning av flora, fauna och funga.

Större delen av reservatet 18,28 ha ingår i Natura 2000 området Djurrödsbäckens dalgång SE0420249 som är utpekad enligt art och habitatdirektivet. Ingående Natura 2000 naturtyper som finns i området är

- Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (3260),
- Ris-och gräshedar nedanför trädgränsen (4030),
- Enbuskmarker nedanför trädgränsen (5130),
- Fuktängar med blåttåtel eller starr (6410),
- Högrötsamhällen (6430),
- Rikkärr (7230),
- Trädklädd betesmark (SF, 9070),
- Näringsrik ek eller ek- avenbokskog (9160),
- Svåmlövskog (91E0/9750)

Friluftsliv och tillgänglighet

Området ligger intill Heinge strövområde som är ett omväxlande strövområde som ägs av Sjöbo kommun. I nuläget är inte området särskilt tillgängligt, då det inte finns någon allmän väg till reservatet, och nyttjas endast av närboende.

Skälen för beslutet

Enligt 7 kap 4 § miljöbalken (MB) får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Enligt 7 kap 5 § MB skall skälen i ett beslut om att bilda naturreservat anges. I beslutet skall också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året. Om det senare visar sig finnas nya skäl eller behövas ytterligare inskränkningar för att uppnå syftet med skyddet, får länsstyrelsen meddela beslut om detta. Enligt 7 kap 6 § MB får länsstyrelsen eller kommunen, om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området 1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar, 2. bereds tillträde till mark för allmänheten

där allmänheten annars inte har rätt att vistas, 3. utförs gallring, röjning, slätter, plantering, betesdrift, avspärning eller liknande åtgärder, eller 4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden. Enligt 7 kap 30 § MB regleras föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas enligt detta kapitel och om ordningen i övrigt inom området. Sådana föreskrifter får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. I de fall kommunen beslutar om skydd av ett område får den meddela sådana föreskrifter.

Rölabackarna har höga kvaliteter och på internationell nivå är delar av området utpekade som Natura 2000-område.

Området ingår i riksintresse för naturvård, och markområdet är inköpt av Naturvårdsverket med anledning av dess höga naturvärden.

Regionalt är området bland annat utpekade i länets naturvårdprogram.

I kommunens översiktsplan är området utpekade som en del av ett större betespräglade landskap med karaktären av ett äldre odlingslandskap med höga naturvärden och kulturhistoriska värden. Sjöbo kommuns ställningstagande i fråga om området är att det är viktigt för kommunens naturvårdsarbete att säkerställa de skyddsvärda områdena.

Ett hot mot mångfalden i Rölabackarna är en framtida brist på betesdjur, eftersom allt färre har nötboskap eller hästar i området. Reservatsbildning är ett sätt att säkra framtida hävd.

Rölabackarna omfattas av följande utpekanden;

- Riksintresse för naturvård 3 kap 6 § miljöbalken (Lövestads åsar)
- förordnande om s.k. landskapsbildskydd enligt 19§ naturvårdslagen i dess lydelse innan 1975
- Länets naturvårdsprogram där det håller klass 2 av 3 möjliga där klass 1 är den högsta klassen (25a Heinge Ry.
- Länets naturvårdsprogram där det är av högsta värde för landskapsbild och terrängformer (25. Odlingslandskapet norr om Lövestad)
- Sjöbo kommuns grönstrukturs och naturvårdprogram,

Delar av området omfattas av

- Natura 2000 i enlighet med rådets direktiv 92/43/EEG om

bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet) - Djurrödsbäcken SE 0420249,

- regionala skogsstrategin för ädellövskog där nordvästra delen ligger inom värde trakten Österlens lövmarker
- ängs- och betesmarksinventeringen, TUVÅ,
- skogsstyrelsens inventering av värdefull skog (sumpskog),
- kulturhistoriska lämningar som omfattas av hänsynskrav
- klassningen hydrologisk typ strandskog vid vattendrag enligt våtmarksinventeringen

Nationella åtgärdsprogram för bevarande av hotade arter och biotoper som berör området är;

- Åtgärdsprogram för rikkärr,
- Åtgärdsprogram för skyddsvärda träd

Av ovan redovisade skäl och med syfte att långsiktigt bevara biologisk mångfald och att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer samt för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer för skyddsvärda arter bör det angivna området avsättas som naturreservat.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunernas översiktsplaner.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsens bedömning är att området bör avsättas som naturreservat av ovan redovisade skäl med syfte att långsiktigt bevara biologisk mångfald, att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer samt för att skydda och återställa värdefulla naturmiljöer för skyddsvärda arter. Området är prioriterat för områdesskydd enligt den nationella och regionala strategin för skogsskydd. Skyddet bidrar till att uppnå miljömålen "Levande skogar", "Ett rikt växt- och djurliv" och "Myllrande våtmarker".

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

Området har omfattats av förordnande om s.k. landskapsbildskydd enligt 19§ naturvårdslagen i dess lydelse innan 1975 sedan den 1971. Det föreligger synnerliga skäl för att med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken upphäva förordnande av landskapsbildsskydd enligt 19 § naturvårdslagen, i den del som motsvaras av det nya

naturreservatets yta, meddelat av Länsstyrelsen i Malmöhus län den 13 januari 1971 månad år (Dnr. IIIR11-20-69).

Upphävandet kompenseras genom att det gamla förordnandet ersätts av ett betydligt starkare skydd

INTRESSEPRÖVNING

Länsstyrelsen har tagit del av inkomna yttranden och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen, i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken, att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt att fastställa en skötselplan.

KONSEKVENsutREDNING

Länsstyrelsen har genomfört en konsekvensutredning av ordningsföreskrifterna i enlighet med 4§ Förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Länsstyrelsen gör bedömningen att ordningsföreskrifterna innebär vissa inskränkningar av allemansrätten som är nödvändiga för att skydda områdets naturvärden. Restriktionerna är inte av sådan omfattning att de innebär allvarligt försvårande av allmänhetens möjligheter att utnyttja området.

Ekosystemtjänstbedömning

Länsstyrelsen har gjort en bedömning av vilka effekter inrättande naturreservatet har på olika ekosystemtjänster och har kommit fram till att det inverkar positivt på flertalet ekosystemtjänster, se tabell nedan.⁷ Bedömningen är att påverkan på ekosystemtjänsterna sammantaget stärker motiven för inrättande av naturreservatet.

Kategori	Ekosystemtjänst	Inverkan
Försörjande	Genetiska resurser hos vilda arter	Positiv
	Jakt, bärplockning och annan vild föda	Positiv
	Virke och fibrer	Negativ
	Bioenergi från skog	Negativ
	Biobaserade kemikalieråvaror t.ex. tjära och terpentin	Negativ

⁷ Enligt Naturvårdsverkets förslag på ekosystemtjänster inom olika naturtyper
<http://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/vagledning/skyddade-omraden/process-naturreservat/beslut/beslut-om-bildande-naturreservat.pdf>

Reglerande och upprätthållande	Träd och skogars reglering av mikroklimat, temperatur och luftfuktighet	Positiv
	Livsmiljöer som t.ex. lek- och spelplatser, boplatser och rastplatser för fåglar och fiskar.	Positiv
	Kolbindning utförd av växter	Positiv
	Dämpning av avrinning och flöden	Positiv
	Upprätthållande av markens struktur	Positiv
Kulturella	Naturarv, exempelvis bevarandet av naturens värden för framtida generationer.	Positiv
	Icke organiserat friluftsliv	Positiv
	Resurs för forskning	Positiv
Stödjande	Biologisk mångfald inkl. bevarande av genpool, habitat och hotade arter	Positiv
	Näringsämnes-cirkulation - vattnets kretslopp	Positiv

Ärendets handläggning

I samband med att länsstyrelsen planerade att bilda ett så kallat landskapsbildsskydd, ett förordnande enligt 19§ naturvårdslagen i dess lydelse innan 1975, förklarade fastighetsägaren till Ry 3:4 att han var villig att sälja fastigheten för att användas till naturvårdsändamål till staten. Landskapsbildsskyddet beslutades den 13 januari 1971 och i detta beslut är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd: uppföra helt ny byggnad, utföra skogsodling, vidtaga landskapsäändrande schaktning och utfyllnad, framdraga högspänningsledning samt borttaga stengärdsgårdar.

Staten köpte fastigheten den 18 augusti 1971. Sedan försäljningen har marken arrenderats av tidigare fastighetsägare som är bosatta på Oremöllen, och arrendekontrakten har skrivits så hänsyn ska tas till naturvärdena.

Förslaget till reservat har varit ute på remiss från den 15 nov 2019 till den 7 januari 2020 och flera remissvar har inkommit, dessa bemöts i bilaga 5.

Länsstyrelsen gör bedömningen att ordningsföreskrifterna inom naturreservatet innebär vissa begränsningar i allemansrätten men att de inte innebär något allvarligt försvårande av områdets utnyttjande

Sjöbo kommun i sitt remissyttrande meddelat att de inte har något att erinra mot förslaget till bildande av naturreservatet Rölbackarna. Parkering planeras ske på närliggande parkering vid Heinge strövområde på fastigheten Heinge 31:1 där Sjöbo kommun är markägare. Om tillstånd medges kan en bro anläggas mellan Sjöbo Heinge 31:1 och Ry 3:4 för att förbättra tillgängligheten,

Ett avtal upprättas med fastighetsägaren till Andrarum 28:1, för att Länsstyrelsens förvaltare ska få använda befintlig väg genom deras gård till reservatet.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska en skötselplan ingå i varje beslut om bildade av ett naturreservat. Skötselplanen utgör Bilaga 3 till detta beslut.

Förvaltning

Länsstyrelsen är förvaltare av naturreservatet och ska fortlöpande samråda med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

ÖVERKLAGANDE

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, se Bilaga 7.

Upplysningar om ersättningstalan

Sakägare som ännu inte träffat överenskommelse om ersättning eller inlösen kan väcka talan enligt 31 kap miljöbalken mot staten i mark- och miljödomstolen för att domstolen ska avgöra frågan om ersättning. Ansökan om ersättningstalan måste lämnas inom ett år efter att reservatsbeslutet vunnit laga kraft, i annat fall förlorar sakägare rätten till ersättning. Ansökan ska ställas till mark- och miljödomstolen i Växjö.

Det finns också möjlighet för sakägare att förhandla med länsstyrelsen, eller av länsstyrelsen utsedd förhandlare, om frivillig överenskommelse om ersättning inom ett år efter att beslutet vunnit laga kraft.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling, Post- och Inrikes Tidningar samt i Skånska Dagbladet, Sydsvenskan och Ystads Allehanda. Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse var införd i ortstidning.

Underskrifter

Detta beslut har fattats av länsöverdirektör Ola Melin. I den slutliga handläggningen har även deltagit miljödirektör Annelie Johansson, naturvårdsdirektör Cecilia Backe, naturvårdsdirektör Ingela Lundqvist, länsassessor Caroline Tornhill och naturvårdshandläggare Jenny Hall, föredragande.

Detta beslut har bekräftats digitalt och har därför inga namnunderskrifter.

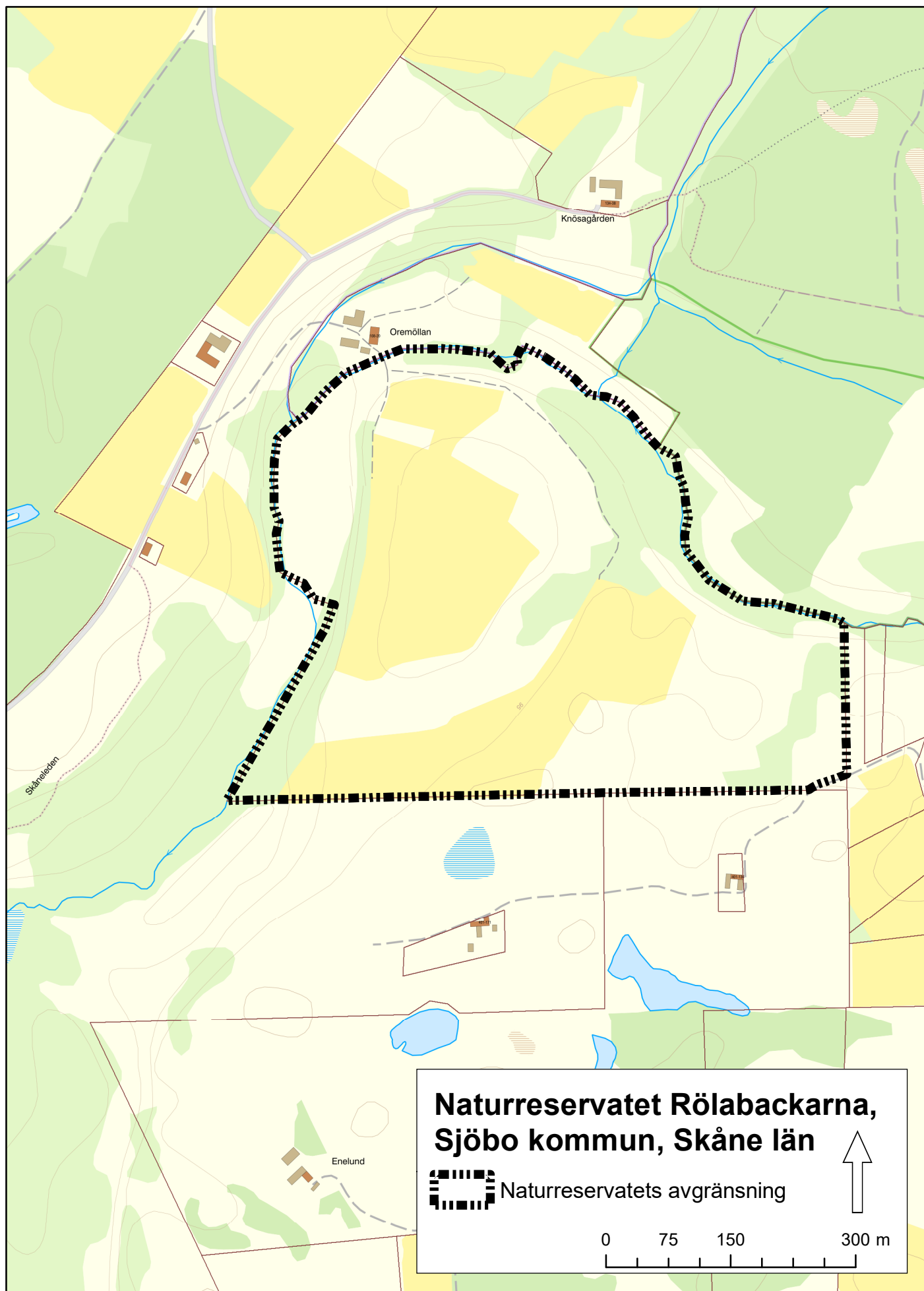
Länsöverdirektör
Ola Melin

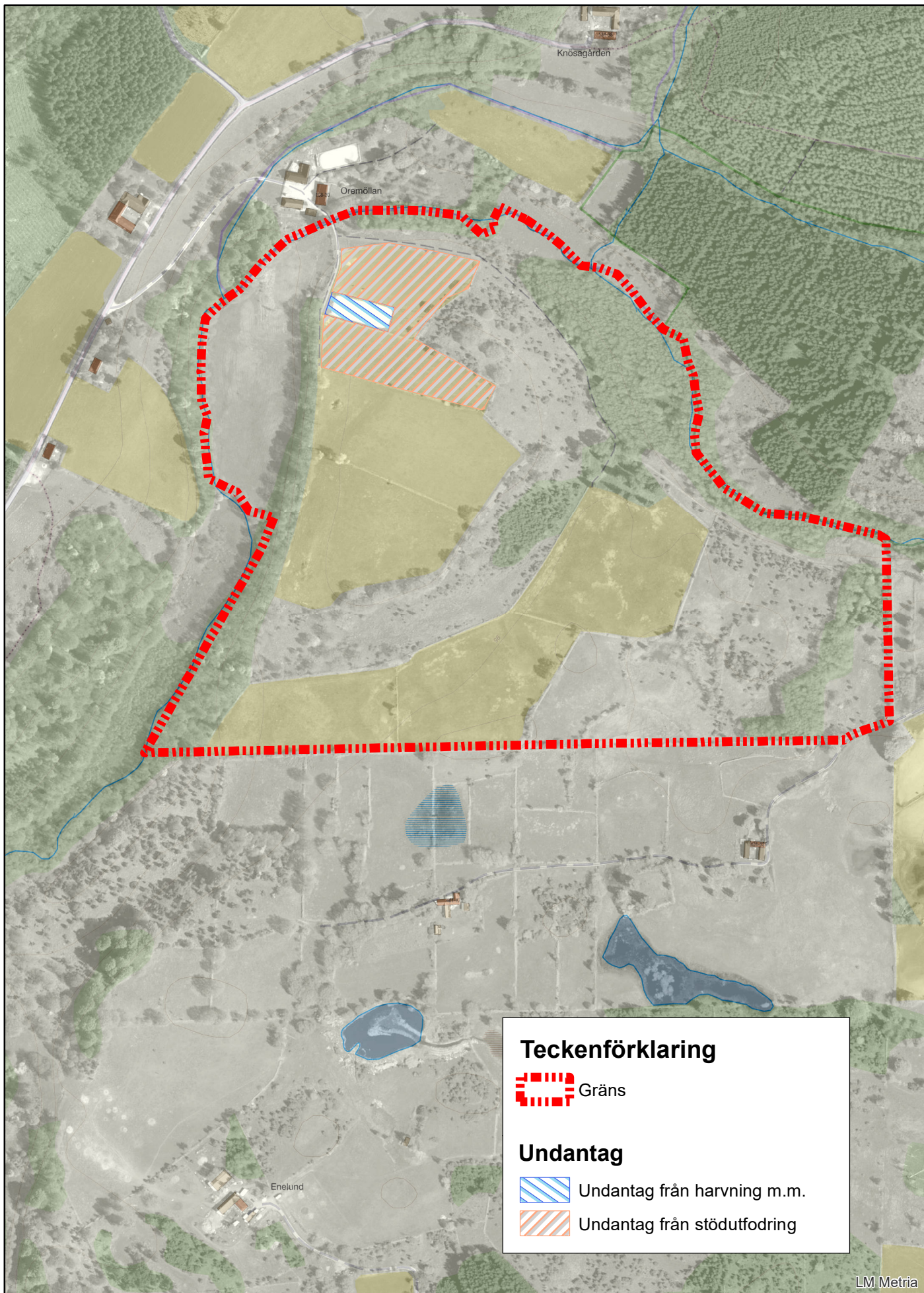
Jenny Hall

Bilagor

1. Karta med naturreservatets avgränsning
2. Karta med undantag
3. Skötselplan för naturreservatet Rölbackarna, samt bevarandeplan för del av Natura 2000 området Djurrödsbäcken SE0420249
4. Förteckning över fastigheter
5. Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötande
6. Sändlista
7. Hur man överklagar

För information om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

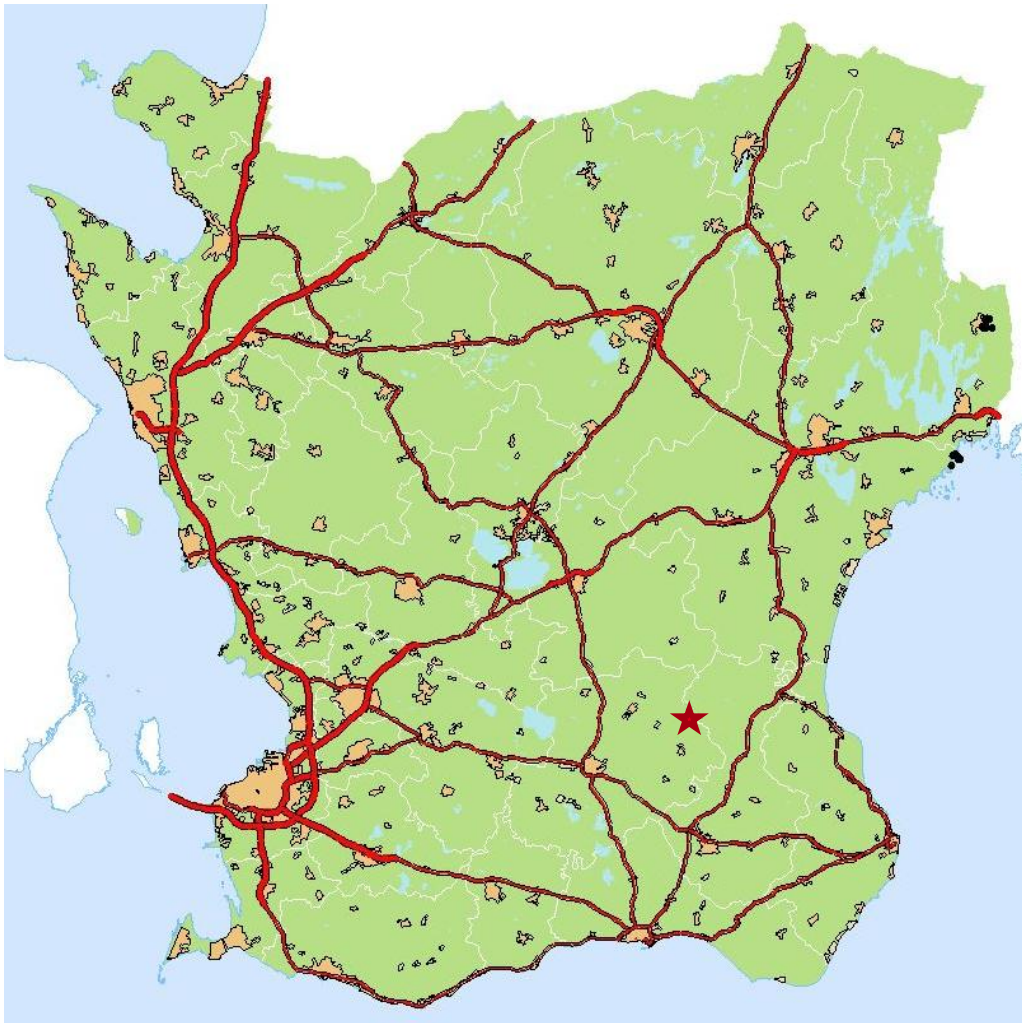
LM Metria

Skötselplan för naturreservatet Rölabackarna samt bevarandeplan för del av Natura 2000 området Djurrödsbäcken SE0420249

Tillhör beslut den 16 april 2020 om bildande av
naturreservatet Rölabackarna i Sjöbo kommun

Naturreseptatets läge© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Fastställt: 2020-04-16
Utgiven av: Länsstyrelsen Skåne
Planförfattare: Jenny Hall
Beställningsadress: www.lansstyrelsen.se/skane

Copyright: Länsstyrelsen Skåne
Diarienummer: 511-31893-2016
Omslagsbild: Jenny Hall

Innehållsförteckning

Inledning	6
1 SYFTET MED NATURRESERVATET	7
.....	8
2 BESKRIVNING AV OMRÅDET	9
2.1 Administrativa uppgifter	9
2.2 Allmän beskrivning och bevarandevärden	10
2.2.1 Geomorfologi och hydrologi	10
2.2.2 Historisk och nuvarande markanvändning samt kulturhistoria	10
2.2.3 Biologi	15
2.2.4 Friluftsliv	16
2.2.5 Vad kan påverka området negativt?	16
3 NATURA 2000	18
3.1 Allmänt om Natura 2000	18
3.2 Vad är bevarandestatus	19
3.3 Viktigt att tänka på	19
3.4 Motivering till och syfte för Natura 2000-området	19
3.4.1 Motivering till och syfte för Natura 2000 området	20
3.4.2 Bevarandesyfte och prioriterade bevarandevärden för Natura 2000-området	20
3.5 Naturtyper och arter enligt Natura 2000	21
3.5.1 Utpökade Natura 2000-naturtyper och -arter	21
3.5.2 Beskrivning och bevarandemål av Natura 2000-naturtyper och -arter	22
3.6 Hotbild—Vad kan påverka Natura 2000-området negativt?	27
3.7 Skydd och regleringar	28
4 ÖVERSIKT AV MÅL, SKÖTSELÅTGÄRDER OCH PLANERAD MARKANVÄNDNING	29
4.1 Övergripande mål	29
4.2 Generella riktlinjer och skötselåtgärder	29
5 SPECIFIKA MÅL OCH SKÖTSELÅTGÄRDER FÖR PLANERINGSOMRÅDENA	30
5.1 Planeringsområde A Naturbetesmark	31
5.2 Planeringsområde B Fuktig slätteräng	36
5.3 Planeringsområde C Kultiverade betesmarker/slätterängar	41
5.4 Planeringsområde D Lövskog	43
5.5 Planeringsområde E Alskog	44
5.6 Planeringsområde F Ohävdad våtmarksområde	47
5.7 Planeringsområde G Övrig mark	49
5.8 Vattendragen och Djurrödsbäcken	50
6 FRILUFTSLIV	53
6.1 Tillgänglighet, parkering och informationsskyltar	54
6.2 Vägvisning	55
6.3 Vägar, stigar och leder	55
6.4 Renhållning och sanitära anordningar	56
6.5 Eldning	56
7 JAKT OCH FISKE	56
8 UTMÄRKNING AV NATURRESERVATETS GRÄNS	57
9 TILLSYN	57

10 DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING.....	57
10.1 Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder.....	57
10.2 Revidering av skötselplanen.....	57
10.3 Uppföljning av kostnader.....	57
11 KOSTNADSANSVAR OCH PRIORITERINGAR.....	58
12 RÖDLISTADE ARTER	60
13 KÄLLOR.....	61
14.1 Litteratur.....	61
13.2 Kartor, databaser och hemsidor.....	61
13.3 Muntliga kontakter.....	61

BILAGOR

A. Planeringsområden

B. Anläggningar

C. Natura 2000 naturtypskarta

Inledning

Skötselplanen beskriver ett områdes värden enligt befintligt kunskapsläge och redogör även för hur och när dessa värden ska skötas. Bakom detta ligger syftena med bildandet av ett naturreservat. Syftena styr vilka föreskrifter (regler) som ska gälla. Föreskrifterna redovisas i det dokument där bildandet av naturreservatet beslutas. Men, för att uppnå syftena med ett naturreservat kan det också krävas en särskild skötsel- vilken redovisas i detta dokument.

Delar av naturreservatet utgör ett Natura 2000 område varför skötselplanen ska vara en kombinerad skötselplan och bevarandeplan. Natura 2000 är ett nätverk av skyddsvärda områden inom EU. Till varje Natura 2000-område finns en bevarandeplan som består av en beskrivning av vilka naturtyper och arter som finns inom Natura 2000-området, huruvida dessa har en fullgod bevarandestatus och vilken skötsel som behövs för att dessa naturvärden ska finnas kvar långsiktigt. Bevarandeplanen innehåller också en beskrivning av vilka verksamheter och åtgärder som kan hota de arter och livsmiljöer som ska skyddas inom Natura 2000-nätverket och används som underlag vid samråd och tillståndsprövningar av verksamheter och åtgärder inom Natura 2000-området

Skötselplanen anger också vad som är viktigast att göra om förvaltaren av naturreservatet, dvs den som är ansvarig för skötseln, behöver prioritera. Skötselplanen vänder sig dock inte bara till förvaltaren utan även till markägare och andra intressenter.

Länsstyrelsen har ett övergripande ansvar för att statligt bildade naturreservat sköts. Länsstyrelsen har också ansvar för tillsynen och uppföljning i statliga naturreservat. Förvaltningen kan överlåtas till andra, t ex en stiftelse eller den kommun där naturreservatet är beläget. De praktiska skötselåtgärderna utförs oftast av markägare, arrendatorer, entreprenörer eller andra som förvaltaren har skötselavtal med.

Skötselplanen börjar med en beskrivande del där bl. a. naturreservatets syften och vilka natur- och bevarandevärden som finns redovisas. Därefter följer en redogörelse för bevarandemålen och för hur naturreservatet ska skötas för att uppnå målen och syftena.

1 Syftet med naturreservatet

Det övergripande syftet med naturreservatet är att

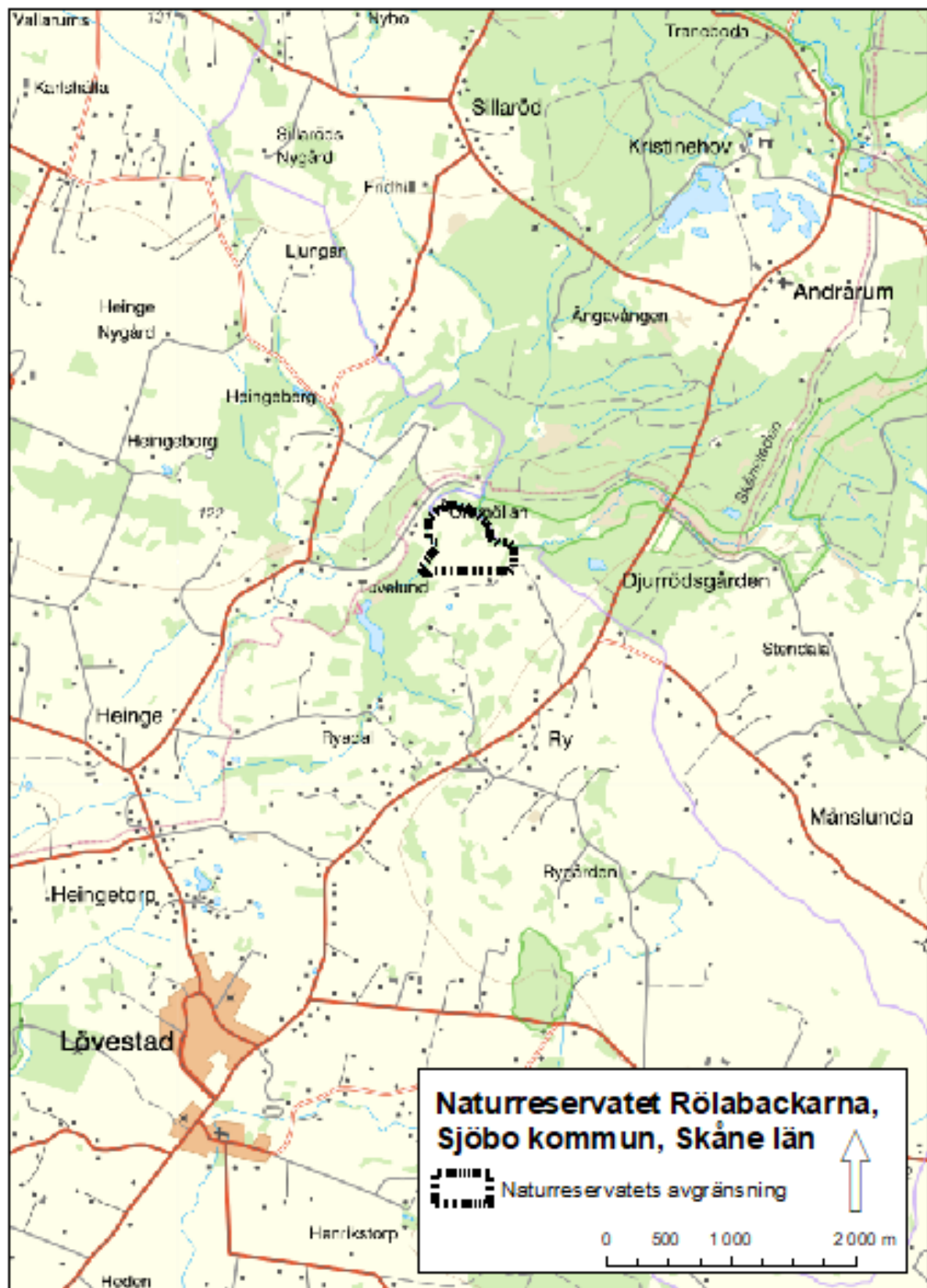
1. bevara biologisk mångfald,
2. vårda och bevara värdefulla naturmiljöer,
3. skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter
4. inom ramen inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer förstärka förutsättningarna för friluftsliv

Syftet med naturreservatet är att:

- långsiktigt bevara och utveckla natur- och kulturvärden i Rölabackarna med hävdade träd- och buskrika naturbetesmarker, rikkärr, fuktängar och våtmarker, öppna betesmarker, lövskogar och vattendrag,
- långsiktigt bevara och utveckla en gynnsam bevarandestatus för de arter och habitat som förekommer i området enligt EU:s art- och habitatdirektiv,
- bibehålla och utveckla odlingslandskapet och dess strukturer med artrika välhåvade naturbetesmarker, gamla grova träd, död ved samt kulturhistoriska lämningar,
- bibehålla och utveckla områdets lövsump-, sväm- och ädellövskogar till naturskogslik skog med stort inslag av död ved,
- bevara och utveckla brynmiljöer mot öppna marker, och gynna blommande och bärande buskarter i brynen,
- långsiktigt bevara och utveckla nationellt rödlistade och fridlysta växt- och djurarter samt arter och biotoper som omfattas av nationella åtgärdsprogram,
- bevara och utveckla områdets hydrologi och Djurrödsbäckens naturliga vattenföring samt vidmakthålla en god vattenkvalité för att gynna en naturligt anpassad flora och fauna knuten till vattenmiljön,
- under enklare former tillgodose allmänhetens möjligheter till rörligt friluftsliv och upplevelser av områdets natur- och kulturmiljövärden.

Syftet ska uppnås genom:

- fortsatt betesdrift, företrädesvis med häst eller nötkreatur, samt röjning på naturbetesmarkerna och fortsatt hävd av slåtterängar och rikkärr,
- att vidkroniga träd i betes- och skogsmark gynnas genom frihuggning,
- att beskuggningen av vattendragen bibehålls,
- att trädbärande skogslika miljöer i det närmaste lämnas för fri utveckling,
- att mängden död ved ökas (ingen levande eller död lövved grövre än 20 cm i diameter tas bort från skogsmark inom naturreservatet)
- att angöringsplatser med information om naturreservatet samt stängselövergångar anordnas.

2 Beskrivning av området

2.1 Administrativa uppgifter

Namn	Rölabackarna
Kommun(er)	Sjöbo
Natura 2000 ID	del av SE0420249 Djurrödsbäcken
NVR/DOS-ID	1026728
Gränser	Området begränsas av mitten av svart punktstreckad linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Fastighet	del av Ry 3:4, Sjöbo
Markägarkategori	Staten (Naturvårdsverket)
Läge	Området är beläget ca 3,5 km sydväst om Andrarum och 5 km NNO om Lövestad
Koordinat centralpunkt	N: 6171992,1 Ö: 432228,7 (SWEREF99))
Naturgeografisk region	Nemoral zon, Nordöstra Skånes backlandskap
Vattenförekomst (HID):	vattendrag övrigt vatten objekt id enl. VISS EU_CD: NW617487-138248 617487
Inskrivna nyttjanderätter	Ej inskrivna, men berörs av dikningsföretagen <i>Heinge och Ry</i> samt <i>Skogsledsmossen</i>
Gemensamhetsanläggningar	Vägsamfälligheter Sjöbo Heinge GA:3 och Sjöbo Ry GA:3
Förvaltare	Länsstyrelsen i Skåne län
Areal	28,5 ha varav ca 28,2 ha land och ca 0,3 ha vatten

Markslag	Areal, ha	Övrigt
lövskog	5 ,0	varav al 3,3 ha al
naturbetesmark	10,5	
kultiverad betes/slåttermark	10,3	
Fuktig slåtteräng (inkl. rikkärr)	2,2	varav 0,14 ha rikkärr
övrig öppen mark	0,5	varav 0,15 ha ridbana och 0,40 ha ohävdad mark
vattendrag		Ca 1,1 km (i detta sammanhang ingår vattendragens areal på ca 0,3 ha i övriga markslag)

2.2 Allmän beskrivning och bevarandevärden

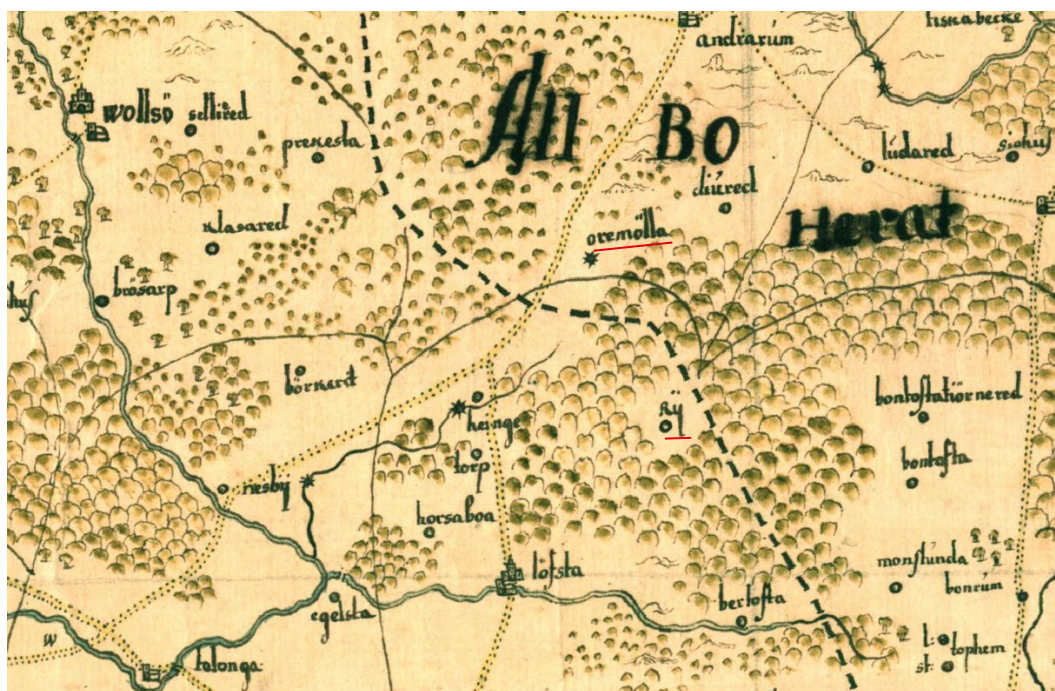
Reservatet är beläget 3,5 km sydväst om Andrarum och 5 km nordnordost om Lövestad. Rölbackarna är ett varierat område som domineras av ett småskaligt odlingslandskap och hyser en mosaik av öppna hävdade träd- och buskrika naturbetesmarker, ängsmarker, kärrmarker, lövsumpskogar, svämlövskogar och blandlövskog. Det omkringliggande landskapet är småkuperat och i söder dominerar det öppna odlingslandskapet med mycket betesmarker, medan det är mer skog norrut. Området är kuperat med enefälader och fuktiga partier, öppen före detta åkermark, och lövskogspartier. Reservatet är bitvis blockrikt och det finns såväl gamla låga slingrande stenmurar som höga breda väl lavade stenmurar samt mycket stora stenrösen. Norra och västra delen av reservatet avgränsas av ett delvis fritt meandrande vattendrag, Djurrödsbäcken, men det finns även flera mindre diken, våtmarker, och en mindre bäck i reservatet.

2.2.1 Geomorfologi och hydrologi

Jordarten i området domineras av isälvsediment men det finns även inslag av sand och block. Karakteristiskt för området är bäckens meandring och omfattande översvämningszoner i skog och öppen mark. Djurrödsbäcken är till stora delar ett hydrologiskt intakt vattendrag där endast mindre ingrepp i form av rätning och stensättning skett på mindre delar. Fallet längs med bäcken är litet, vilket medför att vattenhastigheten mestadels är låg eller måttlig.

2.2.2 Historisk och nuvarande markanvändning samt kulturhistoria

Fornlämningarna som finns i närområdet tyder på att området har varit bebott sedan sten- och bronsåldern. Det finns lämningar i närområdet av bl.a. fossil åker, boplatser, flintyxor och knacksten av flinta. Området har till största delen varit utmark till Rys by. På Buhrmans karta, figur 2, från 1684 ser man att området är ganska trädrikt.

Figur 2. Området på Buhrmans karta 1684 där ortsnamnen Oremölla och Ry finns med.

Man kan bland annat se att kvarnen vid Oremöllan finns utmärkt på kartan, liksom att det finns mycket träd i området av typen bökeskog. Detta tyder på att det var utmarker med så kallad bökeskog (skog med bland annat bok där markägaren kunde få inkomster från att låta djurägare med grisar betala för att få ha sina svin i skogen på hösten).

Rölabackarna ligger i gränzonen mellan risbygd och skogsbygd i ett område som till stora delar avskogades under 1700-talet. År 1635 upptäcktes alunförkomst i Andrarum. År 1686 kom Andrarums alunbruk ordentligt igång och krävde mycket bränsle, och då gavs alunbruket omfattande privilegier som inkluderade rätt till allt virke från skogen inom 2 mils radie. Detta resulterade i en avskogning av området i närheten av alunbruket.

När man tittar på skånska Rekognoscering kartan, upprättad 1812-1820 syns hur gårdarna i Ry ligger tätt samlade (se figur 3). Landskapet är i princip trädlöst. Namnet Oremöllan som ligger intill reservatet finns med på rekognosceringskartan och ligger alldeles intill den tidigare gränsen mellan Malmöhus län och Kristianstad län. På rekognosceringskartan ser man tydligt hur kuperat landskapet är i området.

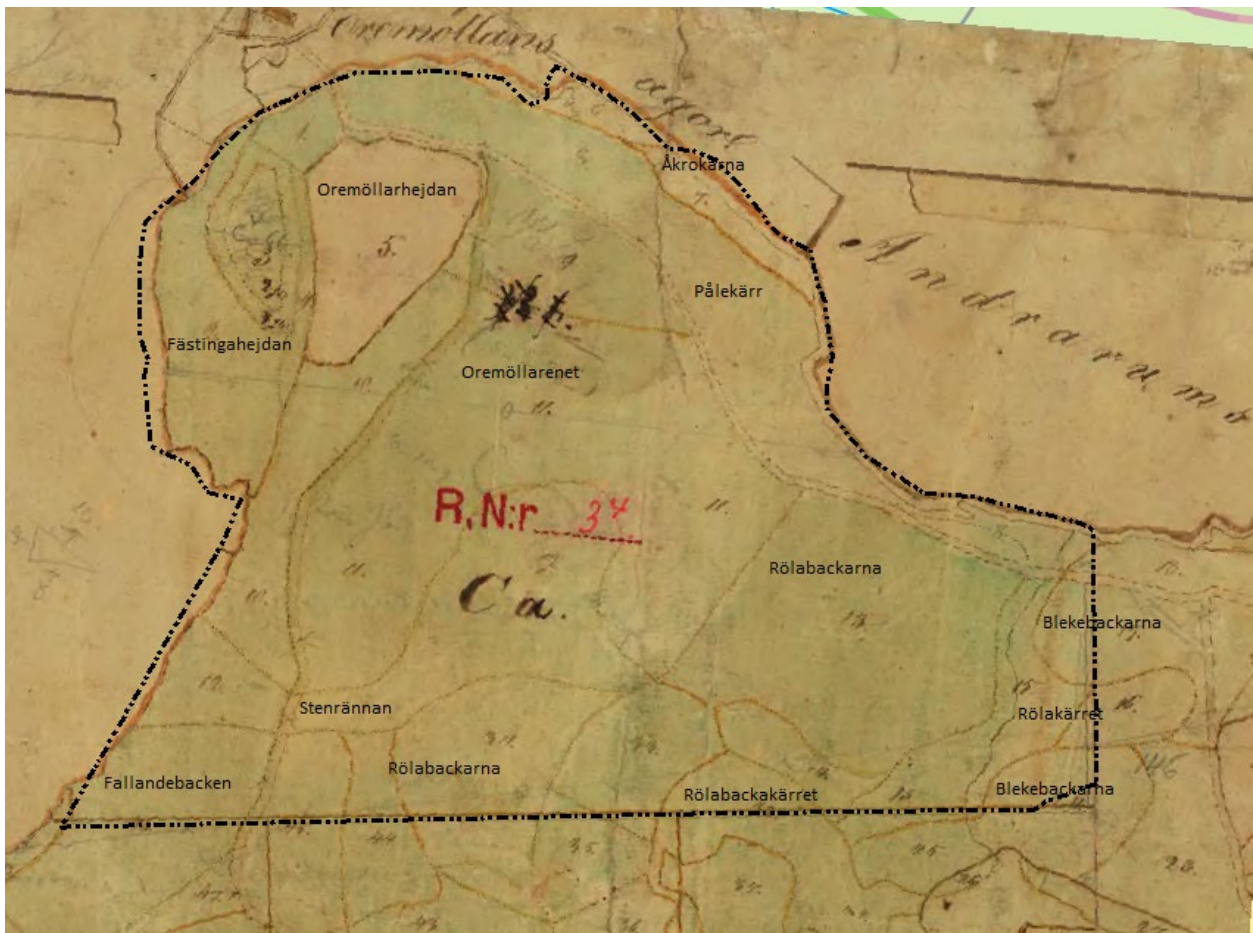

Figur 3. Utdrag från den skånska rekognoscering kartan V:Ö:205 1812-1820.

Skiftesreformerna under 1800-talet innebar stora förändringar i bystruktur och i landskapet. Rölabackarna tillhörde Rys by. Jordbruksmarken var uppdelad i små tegar vilket försvårade brukandet av marken. Genom att istället slå ihop all mark som tillhörde en ägare blev jordbruket mer rationellt. Detta innebar att byarna splittrades och bönder levde på enskilda gårdar ute på landsbygden istället. Andra ingrepp som utfördes för att effektivisera jordbruket och öka andelen jordbruksmark i området var bland annat utdikning av våtmarker, skogsröjning och stenbrytning.

Under 1900-talets mitt introducerades konstgödsel vilket minskade beroendet av att hålla boskapsdjur. Mycket av den mark som tidigare varit ängar användes istället till betesmark eller plöjdes för att bli åker.

I akten som tillhör laga skifteskartan från 1833, kan man för första gången se namnet Rölabacken, Rölabackarne och Rölakärr omnämnas. Röl betyder i detta sammanhang; backe, kulle, vilket överensstämmer bra med det backiga landskapet. På laga skifteskartan (figur 4) kan man även se att man redan 1833 hade odlat upp en åker på utmarken, som kallades Oremöllarhejdan, och se benämningar från akten på kartan.

Figur 4. Utdrag från Laga skifteskartan 1833, RY nr 1-6, Lövestads socken Malmöhus län, med benämningarna på respektive delområde från tillhörande akt inskriva.

På figur 5 som visar Generalstabskartan från 1865 framgår att området blivit mer trädöst.

Figur 5. Generalstabskartan 1865 Lund J243-5-5.

På häradsekonomen (figur 6) från tidigt 1900-tal ser man att en stor del av området har blivit uppodlat och betesmarken är relativt trädlös. Man ser även att den nordvästra delen är markerad som ängsmark och användes till slätter.

Figur 6. Häradsekonomen från 1910-1915 kartblad Andrarum J112-45.

När man tittar på flygbilder från 1960 (figur 7) ser man att området är uppodlat i ganska stor utsträckning.

Figur 7. Ortofoto från 1960.

På nyare flygbilder ser man att landskapet runt omkring har skogsplanterats, se figur 8.

Figur8. Ortofoto från 2017.

2.2.3 Biologi

Marken är väldigt varierad i Rölabackarna, det finns blöta marker och torrbackar, öppen tidigare kultiverad mark samt igenväxande stenbunda betesmarker, öppna marker och skog och marken har ett varierande kalkinnehåll.

Den öppna hävdade markerna är omväxlande och utgörs av både torra enbuskfälader, fuktiga slåtterängar, kultiverade betesmarker och rikkärr.

I betesmarken och slåtterängarna hittas: backtimjan, blodrot, blåmunkar, blåtåtel, bockrot, fyrkantig johannesört, fårsvingel, gulmåra, harklöver, harris, hirsstarr, jordtistel, knägräs, kråkklöver, kärrsilja, kärrviol, liten blåklocka, ljung, gräsmaskrosor, prästkrage, ryltåg, rödklint, skräppearter, slankstarr, slåttergubbe, småvänderot, spikblad, spåtistel, stjärnstarr, styvmorsviol, svartkämpar, veketåg, vitklöver, vårbrodd, ärenpris och åkervädd.

I betesmarkerna finns det många solitära gamla ekar som utgör värdefulla miljöer, för insekter och lavar, samt ett rikt buskskikt. Det finns även många stenmurarna och odlingsrösen som är viktiga övervintringsplatser för groddjuren, stenmurarna är även användbara spridningskorridorer.

Det finns ett litet extremrikkärr strax sydväst om Oremöllan. Rikkärret har mycket flaskkstarr, men även slankstarr, vippstarr, näbbstarr, gräsull, slåtterblomma, majnycklar, majviva, tätört, fetbålsmossa, slåtterblomma, småvänderot, smörbollar, stor skedmossa, tätört, kalltuffmossa, kalkkällmossa, bandpraktmossa, gyllenmossa och späd skorpionmossa.

Djurrödsbäcken rinner genom området och vattendraget har höga kvaliteter. Längre ner i systemet har man bland annat hittat tjockskalig målarmussla (*Unio crassus*). Djurrödsbäcken är delvis rätad och bitvis stensatt på mindre sträckor.

Det finns en lövskogsridå med ek i en brant sluttnings zon med artrik träd- och buskvegetation med fin hassellund. Flera större ekar och några bokar växer i området. Buskskiktet är väl utvecklat och det finns fina brynmiljöer. I sydvästra delen är det fuktigare och klibbalen dominerar. Djuren har tillgång till skogen, men vistas inte där i någon större utsträckning. Området är artrikt med ek, bok, hassel, al, alm, vildapel, benved, slån, hägg, fläder och hagtorn.

Längs Djurrödsbäcken och den mindre bäcken finns det svämlövskog och sumpskog med främst klibbal. Områdena översvämmas och vattenståndet fluktuerar. I vissa områden finns det alar med sockelbildning och mycket liggande och stående död ved. Al dominerar området men det finns även hassel, björk, hagtorn, bok, gran, rönn och benved. I fältskiktet växer strutbräken, älgört, brännässlor, humleblomster, hallon, tuvtåtel, skogsbingel, kirskaål, vitsippa, nejlikrot, stinksyska, spikblad och veketåg.

Området anses vara intressant för flera fladdermusarter, det finns en hel del gamla träd, mycket stenmurar och odlingsrösen som kan vara lämpliga övervintringsplatser såväl som överdagningsplatser samt bra miljöer att födosöka i.

Det finns mycket fjärilar i området, vid en inventering 2013 har hittats: aurorafjäril (*Anthocharis cardamines*), bredbrämad bastardsvärmare (*Zygaena lonicerae*), humlerotfjäril (*Hepialus humuli*), kamgräsfjäril (*Coenonympha pamphilus*), kålfjäril (*Pieris brassicae*), luktgräsfjäril (*Aphantopus hyperantus*), mindre tätelsmygare (*Thymelicus lineola*), mindre guldvinge (*Lycaena phlaeas*), näselfjäril (*Aglais urticae*), påfågelöga (*Aglais io*), rapsfjäril (*Pieris napi*), rovfjäril (*Pieris rapae*), sexfläckig bastardsvärmare (*Zygaena filipendulae*), silverstreckad pärlemofjäril (*Argynnis paphia*), slåttergräsfjäril (*Maniola jurtina*), storfläckig pärlemofjäril (*Issoria lathonia*), svingelgräsfjäril (*Lasiommata megera*), tistelfjäril (*Vanessa cardui*), violettekantad guldvinge (*Lycaena hippothoe*) och älggräspärlemofjäril (*Brenthis ino*). Fyra av arterna anses vara nära hotade enligt den nationella rödlistan (humlerotfjäril, violettekantad guldvinge, bredbrämad bastardsvärmare och sexfläckig bastardsvärmare).

Det förekommer ett flertal arter inom naturreservatet som är rödlistade enligt artdatabankens rödlista över hotade arter, se tabell 3.

Förekommande arter och biotoper för vilka det upprättats ett särskilt nationellt åtgärdsprogram är:

- Rikkärr
- Skyddsvärda träd

2.2.4 Friluftsliv

Idag nyttjas inte området mycket för friluftsliv, men det ligger i direkt anslutning till Heingebergs strövområde och Skåneleden går strax utanför området.

2.2.5 Vad kan påverka området negativt?

Ett av de största hoten mot området är att betesmarkerna och slåtterängarna inte hävdas, och växer igen. Det är även viktigt att man bibehåller död ved i skogen och har naturlig vattenregim. Alltför kraftiga röjningar i brynmiljöer eller körskador kan skada områdets värden.

Tabell 1.

Översiktlig hotbildsanalys (betydande/stor/liten/obetydlig/ingen/okänd påverkan) *under förutsättning att inga regleringar görs i reservatsbeslutet

1. kan lokalt ha en betydande påverkan, 2. kan vid vissa platser och tider på året ha en betydande påverkan.

Sammanställningen är gjord med utgångspunkt i den kunskap som är tillgänglig vid upprättandet av denna

skötselplan och har inte ambitionen att vara fullständig. Ny kunskap och förändrade miljöfaktorer kräver ny analys.

Typ av påverkan	På- verkan idag	Påverkan i framtiden*	Verksamh et inom området	På- verkan utifrån	Kommentar
HÄVD & SKÖTSEL					
Brist på hävd. Lagom antal betesdjur av lämpligt slag eller andra hävd-metoder krävs för att behålla naturtyperna	1	1	1		Brist på lämpliga betesdjur kan uppkomma, då kan slåtter eller bränning av vissa delar utgöra alternativ skötsel
Igenväxning kan ha en betydande påverkan i stora delar av området.	1	1	1		Slån, en, nypon m.m. brer ut sig och kommer tillbaka kort efter röjning. Detta är ett problem med stor påverkan.
DÖD VED					
Fällning av äldre lövträd. Bortförande av död ved	1	1	1		Brist på död ved. Avsaknad av hål-träd, låg tillgång på högstubbar
HYDROLOGI OCH VATTENKEMI					
Förändrad hydrologi (t.ex. rensning av vattendrag) kan påverka området	1	1	1	1	Större tillrinning från kringliggande marker. Förändrad hydrologi i ängarna och lövsumpskogen
Näringsämnen och föroreningar påverkar de biologiska värdena	1	1		1	Verksamheter i tillrinningsområdet påverkar vattenkemin
INVASIVA ARTER					
Avsiktlig eller oavsiktlig spridning av främmande eller invasiva arter		1		1	Främmande eller invasiva arter kan slå ut arter i den naturligt förkommande faunan och floran

Typ av påverkan	På- verkan idag	Påverkan i framtiden*	Verksamh et inom området	På- verkan utifrån	Kommentar
ÖVERGÖDNING					
Utsläpp till vatten kan ha en stor påverkan utmed vattendraget.	1	1		1	Jordbruk ovanför förser vattendraget med näringsämnen. Det ger lokal påverkan utmed vattendraget.
Nedfall av luftburet kväve kan ha en påverkan i hela området	1	1		1	Sjöfart, vägtrafik, flyg m.m. ger en generell påverkan.
Ökade gödseffekter genom tillförsel av direkt eller indirekt (tillskottsutfodring)	1	1	1		Direkt gödsling eller kalkning, eller tillskottsutfodring av djuren kan bidra till ökad näringspåverkan
KLIMAT-FÖRÄNDRINGAR					
Klimatförändringar kan påverka t.ex. temperaturen eller hydrologin		1		1	Klimatförändringar riskerar att ge förändringar i floran och faunan
EXPLOATERING					
Exploatering av närområdet kan påverka hydrologin och bidra till mer föroreningar	1	1		1	Fler närliggande hus riskerar att bidra med läckage av olika föroreningar och gifter samt högre grad av nedskräpning

3 Natura 2000

3.1 Allmänt om Natura 2000

I samband med inträdet i Europeiska Unionen har Sverige accepterat att delta i arbetet med att etablera ett nätverk av skyddade områden i Europa kallat Natura 2000. Nätverket byggs upp av områden som föreslås av regeringen och som antas av kommissionen i enlighet med två direktiv inom naturvårdsområdet, EU-rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, senast ändrat genom direktiv 2006/105/EG (habitatdirektivet) och EU-rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar (fågeldirektivet) inklusive direktivens uppdateringar.

Direktiven har sin grund i Bernkonventionen som var först med att rättsligt skydda arter och deras livsmiljöer i Europa. EU-direktiven bygger på nya kunskaper och inför principen att bevara naturtyper för deras egen skull och inte enbart för att de utgör hemvist för vissa arter. Habitat- och fågeldirektivet är EU:s bidrag till bevarandet av den biologiska mångfalden så som det lades fast i Konventionen om biologisk mångfald i Rio 1992.

Sverige har ett särskilt ansvar för att skydda och vårda de områden som är föreslagna att ingå eller som ingår i Natura 2000 och detta regleras i den svenska lagstiftningen i Miljöbalken med tillhörande Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Det innebär att åtgärder som kan inverka negativt på bevarandestatus för preciserade habitat eller arter inom naturreservatet kräver samråd och i vissa fall tillstånd enligt miljöbalken med tillhörande förordningar.

Naturtypernas fullständiga namn med tillhörande koder redovisas i tabell 1, medan naturtypernas kortnamn används i den beskrivande texten.

3.2 Vad är bevarandestatus

Natura 2000 innebär att alla EU-länder ska vidta åtgärder för att naturtyper och arter som utpekats ska ha *fullgod bevarandestatus*. Det innebär att man ska försäkra sig om att de utpekade naturtyperna och arterna finns kvar långsiktigt i Europa. För en naturtyp kan *fullgod bevarandestatus* innebära att man bevarar de strukturer och funktioner som finns i naturtypen och att de arter som är typiska för naturtypen finns kvar i livskraftiga populationer. För en art innebär *fullgod bevarandestatus* att arten finns i livskraftiga populationer och att förekomsten av dess livsmiljö är tillräcklig.

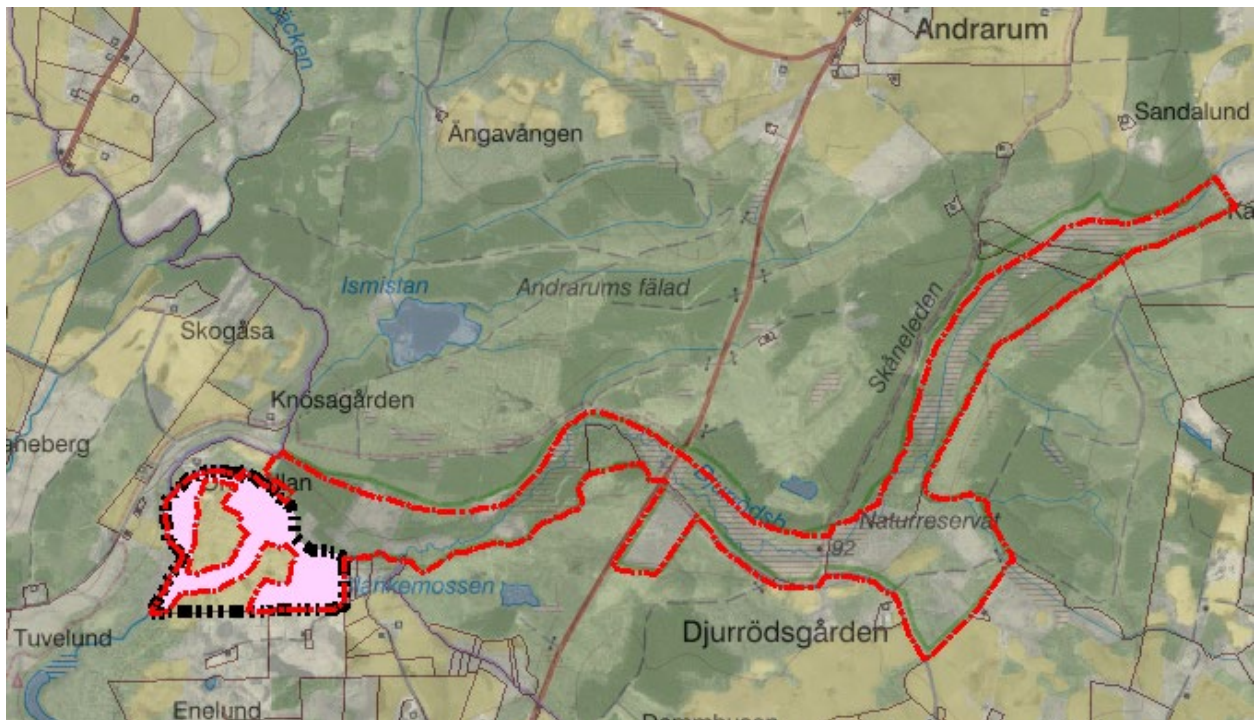
3.3 Viktigt att tänka på

För att inte skada Natura 2000-områdets naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Alla som planerar att utföra en åtgärd som man tror kan påverka ett områdes naturvärden ska på ett tidigt stadium kontakta Länsstyrelsen. Det underlättar eventuell tillståndsprövning som Länsstyrelsen ska göra. Bevarandeplanen eller den kombinerade bevarandeplanen och skötselplanen för ett Natura 2000-område kan revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningarna förändras. Vid tillståndsprövning är det viktigt att utnyttja den nya kunskapen som finns i reviderade bevarandeplaner eller kombinerade bevarande- och skötselplaner även innan dessa planer har beslutats.

3.4 Motivering till och syfte för Natura 2000-området

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa fullgod bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s fågeldirektiv eller habitatsdirektiv. För det enskilda Natura 2000-

området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området

Figur 9. Natura 2000 området Djurrödsbäcken, markerat med röd gräns. Aktuell del av Natura 2000 området, inom naturreservatet Rölåbackarna (som markeras med svart gräns) är rosa.

3.4.1 Motivering till och syfte för Natura 2000 området

I figur 9 syns hela Natura 2000 området, där aktuell del av Naturaområdet inom reservatet markerats. Djurrödsbäcken, som är ett relativt naturligt meandrande vattendrag utgör nordlig och västlig gräns för området. Vid Djurrödsbäcken finns såväl högrötsängar, som hävdade artrika fuktängar med rikkärr samt lövsumpskog och svämlövskog. I området finns det även artrika kuperade träd och buskrika naturbetesmarker och lövblandskog. Djurrödsbäcken är en viktig biotop i området, den är från naturvårdssynpunkt ett mycket värdefullt område, med omfattande översvämningszoner i både skog och öppen mark. Rikkärrer har en lång hävdkontinuitet och en mycket värdefull flora. Den hävdade gräsmarken är en typisk representant för det äldre odlingslandskapet.

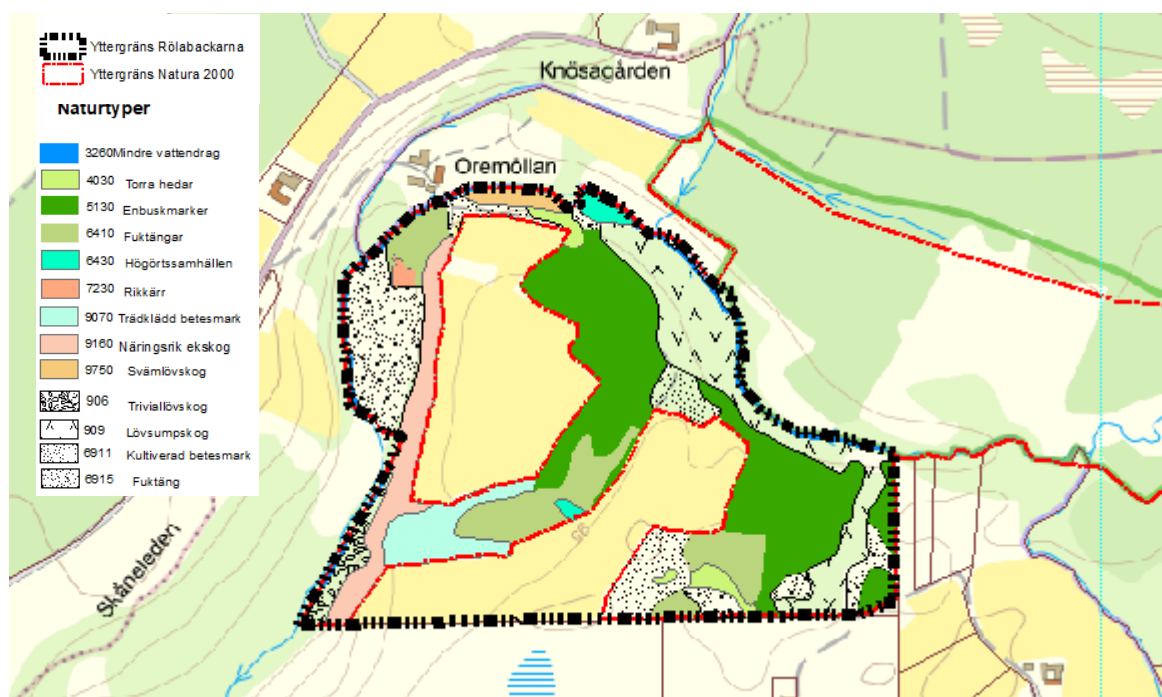
3.4.2 Bevarandesyfte och prioriterade bevarandevärden för Natura 2000-området

Det övergripande bevarandesyftet är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s Art- och habitatdirektiv

Det övergripande bevarandesyftet med aktuell del av Natura 2000-området Djurrödsbäcken, som (vilket område som avses framgår av figur 9 och 10) är att bevara ett sammanhängande ängs- och betesmarksområde med rikkärr och lång hävdkontinuitet och en unik sammansättning av

hädgynnade kärlväxter. Syftet är även att bevara vattendragen och trädbärande miljöer med svämlövskog och lövskog med död ved. Naturtyperna utgörs av mindre vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (3260), Ris och gräshedar nedanför trädgränsen (4030), Enbuskmarker nedanför trädgränsen (5130), fuktängar med blåttåtel eller starr (6410), högrötsamhällen (6430) Rikkärr (7230), Trädklädd betesmark (9070) Näringsrik ek eller ek-avenbokskog (9160) Svämlövskog (9750).

Samtliga naturtyper utom högrötsamhällen (6430) är prioriterad naturtyp, men rikkärret är något högre prioriterad jämfört med fuktängen med blåttåtel eller starr. Det finns en hel del utvecklingsmarker inom området och det finns förutsättningar för naturtyperna att utöka arealen som håller Natura 2000 naturtyper på sikt.

Figur 10. Delen av Djurrödsbäckens Natura 2000 område (röd gränslinje) som ligger inom naturreservatet Rölåbackarna (svart gränsmarkering). Färgade områden håller naturtyp. Se även bilaga C.

3.5 Naturtyper och arter enligt Natura 2000

3.5.1 Utpekade Natura 2000-naturtyper och -arter

Tabell 2 redovisar de förekommande naturtyperna inom naturreservatet Rölåbackarna med arealer och Natura 2000-arter för Natura-2000 objektet Djurrödsbäcken SE0420249. Natura 2000-koderna anges inom parentes. Naturtyperna indelas i fullgod bevarandestatus där alla kriterierna för areal, ekologisk struktur och funktion samt för typiska arter är uppfyllda. I en icke fullgod naturtyp uppfylls definitionen för naturtyp men det kan saknas delar av ekologisk struktur och funktion eller typiska arter. Utvecklingsmarker kan inte definieras som en naturtyp idag men kan omföras till någon naturtyp med aktiva åtgärder eller med naturlig förändring efter lång tid. Se även kartbilaga C.

Tabell 2. Natura 2000-områdets naturtypsinventering 2017 inom Rölåbackarna. Natura 2000-koder inom parentes. Naturtyperna indelas i fullgod bevarandestatus där alla kriterierna för areal, ekologisk struktur och funktion samt för typiska arter är uppfyllda. I en icke fullgod naturtyp uppfylls definitionen för naturtyp men det kan saknas delar av ekologisk struktur och funktion eller typiska arter. Utvecklingsmarker kan inte definieras som en naturtyp idag men kan omföras till någon naturtyp med aktiva åtgärder eller med naturlig förändring efter lång tid.

Naturtyp	Totalt (ha)	Fullgod status (ha)	Icke fullgod status
¹ Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (3260)	0,3		0,3
¹ Ris-och gräshedar nedanför trädgränsen (4030)	0,36		0,36
¹ Enbuskmarker nedanför trädgränsen(5130)	5,57	5,57	
¹ Fuktängar med blåtåtel eller starr (6410)	2,22		2,22
Högörtsamhällen (6430)	0,24	0,06	0,18
¹ Rikkärr (7230)	0,08		0,08
¹ Trädklädd betesmark (SF, 9070)	0,92	0,92	
¹ Näringsrik ek eller ek- avenbokskog (9160)	1,36	1,36	
¹ Svämlövskog (91E0) (9750)	0,24		0,24
Total areal naturtyper	11,29		
Icke -naturtyp (utvecklingsmarker)			
² KNAS lövsumpskog -lövskog på blöt mark (909)	2,97		
² KNAS triviallövskog >70% triviallöv (906)	0,4		
Övrig mark			
Öppen kultiverad betesmark (6911)	1,37		
Fuktäng (6915)	2,24		
Total Natura 2000 områdesareal:	18,27		

Tabell 2 Natura 2000 områdets naturtypsinventering inom Rölåbackarna 2017. ¹ Prioriterade naturtyper, får utökas på icke naturtypers bekostnad. ²KNAS är det en förkortning av Kontinuerlig Naturtypskartering av Skyddade områden som är en nationell naturtypsindehning.

Habitatens utbredning finns även redovisade på karta, se bilaga C.

3.5.2 Beskrivning och bevarandemål av Natura 2000-naturtyper och -arter

Här följer en kortfattad beskrivning av de förekommande Natura 2000 naturtyperna, och en del av arterna som är knutna till respektive naturtyp. De karakteristiska arterna utgörs av ”vanliga” arter som utmärker naturtypen, De typiska arterna är indikatorarter vars förekomst indikera gynnsamt tillstånd, och det är de arterna som är viktigast att följa upp för gynnsam bevarandestatus. Ytterligare beskrivningar av naturtyperna finns under beskrivning av respektive planeringsområde.

Mindre vattendrag (3260 vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor)

Naturtypen representeras av Djurrödsbäcken som har Kävlingeån som huvudavrinningsområde. Djurrödsbäcken är till stora delar lugnflytande och fritt meandrande. Delar av bäcken, främst

öster om Oremöllan är relativt blockrik. Bottenmiljön är varierad det finns delar som domineras av grus sten och block, området öster om Oremöllan är relativt blockrik, men andra delar har inslag av sand och har detritusmaterial. Sydvästra delen av Djurrödsbäcken ingår i ett dikningsföretag.

Arealen av mindre vattendrag 3260 ska vara minst 0,3 ha. Naturtypen är prioriterad. Omgivande skog ska lämnas orörd för att bibehållas eller utvecklas mot naturskogskaraktär. Det ska finnas en naturliknande hydrologisk regim och det ska finnas, meandersträckor, erosionspartier och sedimentation. Det ska finnas en naturliknande vattenståndsvariation som skapar en variation av strandmiljöer med hög biologisk mångfald. Det ska finnas sträckor som präglas av erosion och strandbrinkar. Vattenkvaliteten ska vara god. Halten av näringsämnen ska vara naturligt låg. Försurning ska inte förekomma. Typiska arter ska förekomma allmänt. Vattendraget har inte fullgod bevarandestatus, delvis p.g.a. att omgivande skog är kulturpåverkad.

I naturtypen ska det finnas den typiska arten öring samt de karakteristiska arterna näckmossa och bäckmärke. De karakteristiska och typiska arterna av skalbaggar Elmis aenea och Hydraena gracilis ska finnas där, liksom dagsländorna åsandslända (*Ephemera danica*) och *Baetis muticus* samt bäcksländan *Isoperla grammatica*.

Djurrödsbäcken bedöms endast hålla måttlig ekologisk status (beroende på att det är för mycket näringsämnen i vattnet), bäcken bedöms ha en naturlig härkomst men uppnår inte god kemisk status då den bland annat har för höga halter av Bromerade difenyletrar (PBDE).

Generellt bevarandemål för betesmarker och slåtterängar

Naturtyperna torra hedar (4030) enbuskmarker (5130), fuktängar (6410), högörtängar (6430) rikkärr (7230) och trädklädda betesmarker (9070) ska vara starkt präglade av hävd genom regelbundet bete (4030, 5130, 6410 samt 6430), företrädesvis med nötkreatur alternativt slåtter med efterbete (främst 6410 och 7230 samt i viss mån 6430), och de ska utgöras av välhävdade marker utan skadlig påverkan av näringstillförsel, tillskottsutfodring, igenväxning och förnaansamling. Inom de områden som är naturtypsklassade ska fältskiktet domineras av hävdgynnade arter. De områden som är klassade som utvecklingsmark ska på lång sikt domineras av en hävdgynnad vegetation. Fuktängar (6410) högörtängar (6430) och rikkärr 7230 ska utgöras av öppna marker där vattenståndet varierar naturligt och översvämningar sker regelbundet och/eller säsongsvist.

Torra hedar (4030) och enbuskmarker (5130) ska till största delen utgöras av öppen mark med inslag av blommande och bärande träd och buskar eller på annat sätt naturvårdsintressanta träd och bryn.

Hydrologin i området får inte påverkas negativt.

Vegetationen ska domineras av hävdgynnade arter som är typiska för slåtter- och/eller betesmarker och ska bevaras och utvecklas så att gynnsam bevarandestatus för de ingående Natura 2000 naturtyperna uppnås och bibehålls. Hotade eller sällsynta arter ska bevaras och utvecklas så att de kan föryngra sig i långsiktigt livskraftiga populationer.

Torra hedar (4030 ris-och gräshedar nedanför trädgränsen)

Torra hedar utgörs av tydligt hävdpräglad mark, på kalkfattiga urlakade podsoljor, med naturlig artsammansättning och naturlig näringsstatus. Arealen av torra hedar (4030) ska vara minst 0,36 hektar. Naturtypen är prioriterad. Regelbunden hävd ska påverka området. Buskskikt ska finnas i måttlig mängd.

I Rölabackarna finns de för naturtypen typiska arterna blåsuga och hirsstarr, de karakteristiska arterna gråfibbla och ljung samt knippfryle, knägräs, pillerstarr, stenmåra och stagg som samtliga är både typiska och karakteristiska arter.

Enbuskmarker (5130 enbuskmarker nedanför trädgränsen)

Arealen av enbuskmarker (5130) ska vara minst 5,6 hektar. Naturtypen är prioriterad. Regelbunden hävd ska påverka området. Buskskikt av enar ska finnas i måttlig mängd. Vattenståndet ska variera naturligt och översvämningar som sker regelbundet och/eller säsongvis ska påverka dynamik och struktur. Buskskikt av enar ska finnas i måttlig mängd.

I naturtypen förekommer backtimjan, som är en typisk art, ljung och en som är karakteristiska arter, samt pillerstarr, knägräs och stagg som är både karakteristiska och typiska arter.

Fuktängar (6410 Fuktängar med blååtäl eller starr)

Tydligt hävdpräglad markvegetation i fuktängar med tillräcklig markfuktighet och en för naturtypen naturlig artsammansättning. Fuktängar (6410) består av hävdpräglade fuktängar med blååtäl eller starr nedanför trädgränsen. Naturtypen har utvecklats genom lång hävdkontinuitet, och är prioriterad i detta område. Arealen av naturtypen ska vara minst 2,22 hektar. Marken ska vara öppna där träd eller buskskikt endast finns i liten omfattning, krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0-30 %. Täta bestånd av vass ska inte förekomma. Regelbunden hävd ska påverka området. Det är väsentligt att hydrologin inte störs så att området torkar ut, det är även viktigt att näring inte tillförs.

I naturtypen förekommer hundstarr (karakteristisk art), stagg, ängsbrämma, tätört, ängsvädd och ängsnycklar (typiska arter), hirsstarr (karakteristisk och typisk art) veketåg, ältranunkel.

Högörtsamhällen (6430 Högörtsamhällen)

6430 Högörtsängarna ska tillräcklig markfuktighet, bibehållen vattenregim, naturlig hydrologi, en för naturtypen naturlig sammansättning och naturlig näringsstatus. Högörtsängen behöver någon typ av störning eller hävd för att upprätthållas.

Arealen av Högörtsängar (6430) ska vara 0,24 hektar. Marken ska vara öppen där träd eller buskskikt endast finns i liten omfattning. Naturtypen ska präglas av regelbundet återkommande naturliga vattenståndsvariationer.

I naturtypen i Rölabackarna finns det de karakteristiska arterna kärrtistel och älgört samt de karakteristiska och typiska arterna gökblomster och kåltistel.

Rikkärr (7230 rikkärr)

Aktuell typ av rikkärr är ett extremrikkärr med undertypen i Natura 2000 av öppna hävdade rikkärr. Arealen rikkärr (7230) ska vara minst 0,08ha.

Arealen rikkärr är i Skåne en högt prioriterad naturtyp som får utökas även på bekostnad av andra naturtyper. Våtmarkens hydrologi ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Området ska vara välhävdad med slätter och gärna även efterbete. Rikkärret ska vara öppet och endast enstaka buskar eller träd får förekomma.

Kännetecknande för detta rikkärr är att det finns artrik vegetation (domineras av olika halvgräs och örter) och bottenskiktet domineras av brunmossor. Det ska finnas typiska arter inom kärlväxter och mossor. Grundvattennivån ska vara hög, näringsstatusen ska vara naturlig, marken ska hålla ett högt pH (baskatjonrika förhållanden) och marken ska hävdas.

Karakteristiska och typiska arter: som finns i rikkärret i Rölabackarna är slätterblomma, tätört, majviva, späd skorpionmossa, gyllenmossa, näbbstarr och gräsull. En karakteristisk art som finns där är slankstarr. Exempel på typiska arter som hittats i rikkärret är majnycklar, fetbålmossa, stor skedmossa, källtuffmossa, kalkkällmossa och bandpraktmossa.

Bevarandestatusen i rikkärret är närvarande inte fullgod, då alslyet återkommer rikligt årligen även om man hugger ner den.

Kalkkärrsgrynsnäckan, som är en nära hotad art enligt nationella rödlistan har hittats i närliggande rikkärr inom Natura 2000 området, men inte inom den del som omfattar Rölabackarna. Arten är även utpekad i bilaga 2 till art och habitatdirektivet, vilket innebär att kalkkärrsgrynsnäckan anses utgöra ett sådant unionsintresse att särskilda bevarande områden (enligt art- och habitatdirektivet) behöver utses.

Kalkkärrsgrynsnäcka lever i öppna rikkärr. Den viktigaste miljön för arten är extremrikkärr.

Ett mål är att kalkkärrsgrynsnäcka ska förekomma även inom naturreservatet Rölbackarna och där ha en allmän utbredning inom rikkärrsområdet.

Näringsrik ekskog (9160 Näringsrik ek eller ek-avenboksskog av buskstjärnblommetyp)
Ädellövträd ska prägla skogen och ek ska utgöra det dominerande trädslaget (minst 50%).

Viktiga strukturer och funktioner är att det finns kontinuitet av ek och andra lövträd i varierande ålder, inklusive gamla träd och värdefulla buskar. Idag domineras område av ek och hassel med inslag av alm, bok, vildapel, benved, slån, hägg, rönn, fläder och hagtorn. Det ska finnas en naturlig dynamik i skogen, med självföryngring och det finns även naturliga störningar, som exempelvis stormfällning eller betespåverkan och ostörd hydrologi. Skogen ska ha en rik vårblomning i fältskiktet. Det ska finnas förekomst av substrat (död ved av olika trädslag i olika nedbrytningsstadier, gamla eller grova träd, sten och block) som är viktigt för flera epifytiska lavar, mossor och svampar, samt insekter och landmollusker. Idag finns det viss brist på död ved, men gott om stenar.

Solexponerade, varma och vindskyddade miljöer och strukturer ska utgöra ett inslag genom en variation mellan täta respektive glest beskogade delar och bryn och om möjligt präglade av beteshävd. Epifytfloran och svampförekomsten ska vara riklig och artrik. Hydrologin ska vara naturlig och främmande/invasiva arter ska inte förekomma. De för naturtyperna förekommande typiska arterna i området ska finnas i livskraftiga populationer.

Det är positivt om djuren har tillgång till området. Det ska finnas gamla träd och föryngring av nya träd som efterträdare av följande trädarter. Värdefulla buskar t ex bärande och blommande buskar, snår- och brynbildande buskar ska finnas. Det ska även finnas hassel som är viktig för flera förnasvampar.

Arealen av Näringsrik ekskog (9160) ska vara minst 1,36 hektar. Naturtypen är prioriterad.

I området finns det mycket svampförekomst. De typiska växtarterna där är gulplister, gulsippa, skogsbingel. En karakteristisk och typisk art buskstjärnblomma. Ek är en karakteristisk art för naturturtypen.

Svämlövskog (91E0/9750 svämlövskog)

Naturtypen Svämlövskog (91E0/9750) ska ha en naturskogslik karaktär som utvecklas genom naturlig dynamik där småskaliga processer som t.ex. trädens föryngring, åldrande och av dödande samt omkullfallna träd och luckbildning påverkar dynamiken och strukturerna.

I området finns det gamla alar och föryngring av nya träd som efterträdare och en del stående och liggande död ved. Värdefulla träd i form av alar med sockelbildning finns. Hydrologin ska vara naturlig med naturliga grundvattennivåer som skapar markfuktighet. Det ska inte finnas

några avvattnande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. I de närmaste omgivningarna ska en artrik blommande flora finnas. Främmande/invasiva arter ska inte förekomma. Vattenståndet ska variera naturligt och översvämningar som sker regelbundet och/eller säsongsvist ska påverka dynamik och struktur. Trädsiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Det ska finnas följande: gamla träd; liggande död ved och stubbar, stående döda eller döende träd, död ved i olika former inklusive levande träd med döda träddeelar i olika nedbrytningsstadier.

De för naturtyperna förekommande typiska arterna i området ska finnas i livskraftiga populationer. Arealen av svämlövskog (91E0/9750) ska omfatta minst 0,24 hektar.

Karaktistiska arter i svämlövskogen är klibbal, gulsippa, älggräs, humleblomster, hägg, brännässla och alm. En typisk art som hittas där är strutbräken.

Det finns för närvarande inte tillräckligt med död ved i området för att det ska hålla fullgod bevarandestatus.

Trädklädd betesmark (9070 trädklädd betesmark)

Hagmarken ska ha tydligt hävdpräglad markvegetation och en för naturtypen naturlig artsammansättning med naturlig näringsstatus. Krontäcket ska vara mellan 30 och 70%, men det ska finnas solinsläpp till fältsiktet och delar av områdets trädstammar och död ved. Arealen av trädklädda betesmarker 9070 ska vara minst 0,92 ha. Solexponerade varma/vindskyddade miljöer och strukturer ska utgöra ett påtagligt inslag i området. Det ska finnas gamla träd och en förnygring av nya träd som efterföljande trädarter (främst i form av ek). Det ska finnas solexponerad bark/ved. Det är viktigt att det finns substrat för lavar, svampar och insekter i form av död ved. Området i Rölbackarna består av en gles ekhage med stora ekar, men det finns även vildapel, slån och benved samt lite björksly.

Arealen av trädklädda betesmarker 9070 ska vara minst 0,92 ha. Naturtypen är prioriterad. De för naturtyperna förekommande typiska arterna i området ska finnas i livskraftiga populationer.

Arterna som finns i naturtypen är de typiska arterna gökärt, brunört samt bredbrämad bastardsvärmare. De karaktistiska arterna är teveronika och ärenpris samt liten blåklocka som är både karaktistik och typisk art.

3.6 Hotbild—Vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

I området har en del ingrepp utförts under 1900-talet såsom dränering och trädplantering. Det är viktigt att påtala att utdöendeprocessen är utdragen i tiden och sker successivt. Små förändringar i t. ex hydrologin kan ta lång tid innan de återspeglar sig i kärlväxtfloran. Överlag är fleråriga örter relativt tröga indikatorer på förändringar i miljön som inte är omfattande eller drastiska. De känsligaste arterna kommer att försvinna först medan de mer motståndskraftiga försvinner i ett

senare skede. Om livsmiljön förändras sker normalt ingen föryngring av arterna vilket medför att plantorna bara blir äldre och äldre tills de till slut dör (senila populationer).

Det finns dock flera faktorer som kan påverka områdets vegetation och artsammansättning på ett negativt sätt. Nedan listas de som bedöms utgöra störst risk för områdets arter och naturtyper se även tabell 1.

- Utebliven eller svag slåtter- och/eller beteshävd. Om slåtter- och betesmarkerna tillåts växa igen under längre perioder utarmas florans successivt och artsammansättningen rubbas så att mer högväxande och kvävgynnade arter dominera.
- Felaktig hävd, t ex om slåttern utförs för tidigt eller alltför hårt betestryck på områden med arter som är slåttergynnade. Tidig slåtter eller alltför hög stubb leder till att mycket grönmassa lämnas kvar efter slåttern vilket göder marken och gynnar gräsvegetationen. För tidig slåtter påverkar även insektslivet som är beroende av ett rikt blommande fåltskikt sent på sommaren.
- Omföring av slåtteräng till betesmark då detta missgynnar slåttergynnade arter.
- Igenväxning av sly och ett alltför tätt träd- och buskskikt.
- Tillförsel av näringsämnen, t ex genom gödsling, kalkning, kväveläckage från omgivande marker, stödutfodring av betesdjur m.m.
- Negativ påverkan genom kanteffekter. I gränsen mellan de artrika slåtteryrtorna och de artfattiga, tidigare kultiverade betesmarkerna föreligger en lång kontaktzon. I kontaktzoner finns alltid en risk för att trivialarter gynnas och sprider sig in i de värdefulla habitaterna.
- Förändring av områdets hydrologi genom t ex markavvattning, både inom och utanför området.
- Förändrad vattenkemi och försämring av vattenkvaliteten genom t ex utsläpp i närliggande vattendrag eller ökad näringsbelastning.
- Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar.
- Användning av kemiska bekämpningsmedel.
- Användning av avmaskningsmedel på betesdjur på bete.
- Bebyggelse, vägar och annan markexploatering och markanvändningsförändring i objektet eller i angränsade områden.
- Skogsbruk eller borttagande av död ved.
- Avverkning av gamla ädellövträd.

3.7 Skydd och regleringar

Området har ägts av Naturvårdsverket sedan 1971. Skogsbruk, gödsling, användande av bekämpningsmedel, m.m. är reglerat i naturreservatet vilket får anses vara ett tillräckligt skydd för området. Området har omfattats av ett förordnande av skydd för landskapsbilden enligt 19§ naturvårdslagen. Stora delar av fastigheten omfattas av strandskydd. Delar av fastigheten utgörs av Natura 2000 område.

4 Översikt av mål, skötselåtgärder och planerad markanvändning

4.1 Övergripande mål

Stora delar av naturreservatet är utpekade som Natura 2000 område. Målet är att långsiktigt bevara och utveckla natur- och kulturvärden i Rölabackarna med hävdade träd- och buskrika naturbetesmarker, rikkärr, fuktängar och högrötsängar, öppna betesmarker, lövskogar och vattendrag.

4.2 Generella riktlinjer och skötselåtgärder

Förutom de generella riktlinjerna och åtgärderna finns det områdesspecifika sådana vilka redovisas i kapitel 4 under respektive planeringsområde.

Det övergripande målet för hela naturreservatet är att bibehålla ett mosaiklandskap med olika naturtyper, där de hävdade gräsmarkerna och våtmarkerna ska bevaras och den hävdgynnade florin, faunan och fungin ska utvecklas, samt utvecklade trädklädda betesmarkerna lövskogarna och svämlövskogen så att det förekommer variation i ålder och storlek både med avseende på träd och död ved. Även den kultiverade slåttermarken bedöms på lång sikt kunna utvecklas så att den håller en naturtyp enligt Natura 2000.

För att hävda markerna krävs olika typer av betesdjur, gärna nöt och häst samt tillräckligt antal, tidigt betespåsläpp. Slåtterängarna bör slå med skärande klippande redskap, för att gynna florin och det är bra om markerna efterbetas. En del röjningsinsatser ska göras med buskskiktet i betesmarkerna i reservatet, eldning eller bortförsel ska ske av bortröjt material.

Betesdjur som är under behandling med långtidsverkande avmaskningsmedel bör ej beta i naturreservatet. Avmaskning av betesdjur i reservatet bör också undvikas.

Det finns mycket stenmurar i reservatet. Det får förekomma bärande och blommande träd och buskar i och i anslutning till murarna, men stenvallen får inte bli så övervuxen att den inte är synlig.

Figur 11. Nötkreatur som betar i den kultiverade betesmarken, intill stenmur.

5 Specifika mål och skötselåtgärder för planeringsområdena

Naturresevatet har delats in i 7 olika planeringsområden (A-G), som kräver olika skötselåtgärder, samt friluftsliv och skötsel av anläggningar. Ett planeringsområde kan vara uppdelat i flera delområden (se bilaga C).

- Planeringsområde A Naturbetesmark 10,5 ha
- Planeringsområde B Fuktig slåtteräng (inklusive rikkärr) 2,2 ha
- Planeringsområde C Kultiverad betesmark/slåtteräng 10,3 ha
- Planeringsområde D Blandlövskog 1,7 ha
- Planeringsområde E Svämlövskog 3,3 ha
- Planeringsområde F Ohävdad blöt/fuktig mark 0,4 ha
- Planeringsområde G Övrig mark (ridbana) 0,15 ha

Naturresevatets totala areal är 28, 5 ha

5.1 Planeringsområde A Naturbetesmark

Delområde A: Naturbetesmark (10,5 ha)

Naturtyper: Naturbetesmark med flera olika naturtyper:

5130- Enbuskmarker på hedar eller kalkgräsmarker,

4030- Torra hedar (alla typer)

6410- Fuktängar med blåtåtel eller starr

9070- Trädklädda betesmarker av fennoskandisk typ

6430 Högörtängar

Beskrivning

Området består av varierad kuperad naturbetesmark, med buskar och träd, bland annat flera fina vidkroniga ekar. Låga krypande stenmurar löper genom betesmarkerna, men det finns även yngre breda vällavade stenmurar och stora stenrösen längs gränserna till övrig mark. Stora delar av betesmarken är torr, men det finns även blöta partier i anslutning till alpartier, i Stenrännan och i delområde A2 (Rölabackakärret) samt delområde A3 (i norra delen av Åkrokarna). Största delen av fäladen är buskrik (en, vildapel, björk, rönn, slån, nyponros, benved) men det finns även öppnare partier. De buskbärande betesmarkerna är viktiga för många djurarter genom det skydd buskarna erbjuder. Buskarna ger skydd åt bobyggande fåglar, lä och skapar ett varmare mikroklimat som gynnar många insekter, groddjur och kräldjur. Många buskar är även blommande och har bär, vilket bidrar med pollen och föda. Stora delar av betesmarken utgörs av enefälad, och det finns både höga pelarenar och mera lågvuxna breda enar. En del av de högvuxna pelarenarna har blivit gamla och risiga och en del av dem bör röjas bort. Det finns även en del träd i betesmarken bl.a. ek, bok och al.

A1 I fäladen växer bland annat backtimjan, blodrot, bockrot, blåsuga, fårsvingel, gråfibbla, gulmåra, hirsstarr, jordtistel, knippfryle, knägräs, knölsmörblomma, kärringtand, liten blåklocka, ljung, pillerstarr, puktörne, revfibbla, rödven, sommarfibbla, stagg, stenmåra, teveronika, vårbrodd, ängsviol och ärenpris,

Figur 12. En av de äldre vidkroniga ekarna.

I området som benämns Stenrännan finns både torrare trädbärande betesmarker och fuktiga blöta partier med hundstarr, hirsstarr, veketåg, ältranunkel, stagg och orkidéer (ängsnycklar). Delar av detta området är mycket stenbundet och samtidigt mycket blött och tätt bevuxet av buskvegetation (nyponros, en, salix, björk, rönn och slån), det finns en del röjningar man bör fortsätta göra här. I västra delen av området som kallas Stenrännan finns det fina äldre ekar, i norra delen blir marken torrare och enbuskarna vandrar in.

Figur 13. Vy mot nordväst i Stenrännan. Ett igenvuxet område syns uppe i vänstra delen av bilden, liksom granarna som står på höjden i Oremöllarenet.

Uppe på en höjd står det några enstaka granar kvar sedan en f.d. granplantering. Granarna är idag stora och man kan behålla några av dem, men nya granar får inte tillkomma.

I området vid Blekebackarna är det bitvis något tätt med pelarenar, men det växer även bok och björk.

A2 Rölabackakärret är ett sammanhängande avgränsat öppet fuktigt till blött område med enstaka salixbuskar. Där växer bland annat enbuskar, kabbleka, ängsbräsma, småvänderot, flaskstarr och kråklöver.

A3 utgörs av högrötsäng och domineras av vecketåg, starrar, tuvtåtel, brännässlor och älgört och är ganska blött och svårhävdad, men det finns även kärrtistel, kabbleka och ängsbräsma.

Figur 14. Foto av högrötsängens delområde A3, vid Åkrokarna, på hösten, då den är väl avbetad och öppen, med endast enstaka alar längs Djurrödsbäcken.

Generella skötselråd

Naturbetesmarken ska skötas med naturvårdsinriktad beteshävd, vilket innebär att användningen av gödselmedel, avmaskningsmedel, jordförbättringsmedel och kemiska bekämpningsmedel inte får ske då dessa verkar utarmande på flora och fauna. Markerna bör företrädesvis betas av nötkreatur eller häst. Får bör undvikas men kan användas i ett restaureringsskede för att hålla efter slyuppslag. Betesperioden ska anpassas till de naturvärden som finns på marken men omfattar normalt tiden från början av maj till slutet av oktober. Man bör dock eftersträva att variera betesperioden genom att vissa år senarelägga betespåsläppet eller genom att undanta vissa delar av betesmarken hela eller delar av betessäsongen. Detta gynnar både vegetationen, som då har större möjlighet att fröa av sig, och framförallt insekter som livnär sig på pollen och nektar. Enstaka år kan man ersätta delar av betet med slåtter alternativt bränning.

Med tanke på dynglevande insekter är det viktigt att begränsa användningen av avmaskningsmedel för att förhindra att dynga med rester av avmaskningspreparat kommer ut i betesmarkerna. Särskilt viktigt är det att försöka undvika avmaskning strax innan betespåsläpp på våren/försommaren. Därför ska betesdjur som har avmaskats inte släppas på betesmarken innan de genomgått en karantän på ca två veckor (dvs i stall eller bete på kulturbetesmark). Användningen av avmaskningspreparat ska ske restriktivt enligt behovsanpassad modell, dvs när parasitangrepp konstaterats. Långtidsverkande preparat (Bolux) ska inte användas. Betesmarkerna får inte sambetas med gödslade marker och tillskottsutfodring får endast ske i samband med övergångsutfodring vid betessläpp och installning på grund av risken för gödslings effekter på floran.

Initialt krävs det en del restaureringsinsatser, framförallt röjning av träd och buskar. Igenväxningsvegetation ska hållas efter genom löpande röjningar. För att nå en så hög biologisk mångfald som möjligt ska man eftersträva att få ett så varierat träd- och buskskikt som möjligt. Grova och/eller gamla träd och buskar och vidkroniga träd ska bibehållas och vid behov friställas. För att öka mängden död ved kan träd som riskerar att växa upp i kronorna på värdefulla träd av ek och bok skadas så att de dör långsamt. Det kan bl.a. innebära att man ringbarkar dem eller kapar dem så att det blir en högstubbe. Ersättningsträd väljs ut och gynnas i samband med röjningar. Vid behov bör ersättningsträd skyddas mot betesskador genom att man lägger ut ris runt träden eller genom att taggiga buskar sparas runt dem.

Figur 15. Foto av enefälad

Vid risk för barkgnag från häst ska ersättningsträden skyddas. För att skapa förutsättningar för nya områden med t. ex. ek som ska ta över när de befintliga ekarna dör kan man spara mindre partier med täta buskage där föryngringen av ek kan ske. Det är viktigt att gynna blommande buskar eftersom dessa är en viktig födokälla för en rad insekter som är knutna till död ved. För att undvika risken att störa häckande småfåglar ska röjningsåtgärderna ej ske på våren och försommaren. Största delen av röjningsmaterial ska tas bort från de röjda ytorna eller eldas upp på platsen. Enstaka högar med ris, grövre grenar och stammar ska dock ligga kvar som faunadepåer till fördel för trädlevande insekter. Faunadepåerna ska inte läggas i områden med värdefull flora. Skötselåtgärder på fuktig mark ska ske när marken är tjälad eller tillräckligt torr för att undvika körsador. Stengården ska hållas fria från uppväxande igenväxningsvegetation men äldre träd och buskar som står i muren ska lämnas kvar.

En del områden (t.ex. de fuktiga områdena, eller områden med växter som djuren inte går på) kan behövas slås eller brännas .

Figur 16. Delområde A2 med gökblomster.

Mål

- Betad ogödslad gräsmark. Vegetationen skall vid slutet av betesperioden vara lågvuxen.
- Spridda buskar och solitära träd skall förekomma.
- Gamla vidkroniga solitärträd gynnas och bevaras.
- Typiska arter ska vara allmänt förekommande.

Skötselåtgärder.

- Gräsmarken skall hävdas genom betning med nöt och/eller hästar på ett sådant sätt att markvegetationen hålls låg.
- Betesperioden skall i princip omfatta tiden maj - oktober. Betet bör pågå så länge som möjligt på hösten.
- Alla former av gödsling undviks.
- Enstaka lägre buskar och träd kan sparas som ersättare enligt kvalitetsmålet.
- Mycket gamla vidkroniga träd frihugges vid behov och enstaka framtida efterträdare gynnas.
- Avverkat material skall samlas ihop och flisas eller brännas på lämpliga platser, dvs områden utan värdefull gräsvegetation.
- Delar av betesmarken (framförallt A3) kan vid behov slås om det är för blött för att djuren säkert ska kunna gå där.

Istandsättningsåtgärder

- Tag ner några av de större granarna (behåll gärna granar som har stam med mycket barkflagor, vilket gynnar fladdermöss såsom barbastell).
- Håll fritt från uppväxande busk-och trädvegetation kring de större ekarna.
- Røj buskvegetation och slån och björk uppslag.
- Slå eller bränn områden som inte hävdats tillräckligt, eller har stort inslag av ohävdarter.

Löpande skötsel

- Røj sly.
- Underhållande av stängsel.
- Stenmurarna och stenrösen bevaras genom att nedfallna stenar återställs, gärna med samma sida uppåt så att lavfloran bevaras.

5.2 Planeringsområde B Fuktig slätteräng

Delområde B: Fuktig slätteräng (2,071 + 0,1417 = 2,2 ha)

Naturtyper: Slätterängar med flera olika naturtyper:

6410- Fuktängar med blåttel eller starr (norra delen av delområde B1)

7230 Rikkärr (B2)

I den nordvästra delen av reservatet finns det en fin öppen frisk, fuktig till blöt fuktäng med till stora delar naturlig flora och inslag av kalkfuktäng och med ett extremrikkärr. Marken hävdas med sen slätter och efterbete.

Den norra delen av delområde B1 och hela delområde B2, ligger i området som tidigare benämndes Fästingahejdan. Norra delen av Fästingahejdan har aldrig varit odlad, men man kan se att södra delen har varit kultiverad, men det finns fin flora även i södra delen av B1 även om delar av den är trivial. Området kan vara svårskött vissa år p.g.a. att det är blött.

Figur 17. Vy över norra delen av Fästingahejdan.

Delområde B1 Öppen fuktäng

Fuktängen består av en är varierad slåtteräng som efterbetas och håller naturtyp 6410 i norra delen, men det finns även stora delar som har inslag av kalkfuktäng både i norr och i söder. Här kan man hitta tätört, ängsvädd, småvänderot, brunört, majviva, krypven, slankstarr, hirsstarr, spikblad, kabbleka, majnycklar, ängsnycklar och älgört.

Figur 18. Vy över norra delen av slagen fuktäng (6410) med benved i förgrunden.

Stora delar i söder har en mera trivial flora eftersom marken här har tidigare varit uppodlad. Här är det mer naturlig fuktäng med kabbleka, ängskavle, krypven, brunört, ältranunkel, älgört och revsmörblomma.

I kanten mot Djurrödsbäcken är det en trivial flora med kirskål, brännässlor och hallon. Marken är fuktig till blöt. Det löper ett mindre dike mellan planeringområde D (lövskogen) och slåtterängen. Längs Djurrödsbäcken växer enstaka alar.

Figur 19. Vy över slåtterängen (Fästingahejdan) sett från söder.

Delområde B2 Rikkärr

Rikkärret utgörs av ett extremrikkärr med dels brunmossvegetation på mjukmatta, dels gräs-/starrvegetation på fastmatta. I rikkärrets västra kant finns det ett mindre dike.

Det finns många exklusiva arter i rikkärret som tätört, majnycklar, ängsnycklar, majviva, småvänderot, akelejruta, slåtterblomma, smörboll, svinrot, näbbstarr, slankstarr, slåtterblomma, darrgräs och bäckbräsma men även flera rikkärsmossor som fetbålmossa, stor skedmossa, kalltuffmossa, bandpraktmossa, gyllenmossa och späd skorpionmossa.

Figur 20. Vårblomning i rikkärret med bl.a. gräsull, smörboll, akelejruta och majnycklar.

Rikkärret ska skötas genom slåtter med klippande eller skärande redskap, tex lie eller röjsåg med vass klinga, slåtter bör ske i månadsskiftet augusti- september. Kringliggande marker bör slås tidigare för att undvika att andra mer högvuxna arter vandrar in. Det är viktigt att höet bortförs

från området, likaså är det viktigt att röjningsresterna förs bort. Utebliven eller svag hävd leder till förnaansamling, vilket påverkar kärret negativt.

Det är viktigt att ingen körning sker i området med tunga maskiner.

Röj bort lövuppslag utom enstaka salix buskage i utkanten av kärret som kan gynna snäckfaunan.

Hydrologin är viktig för rikkärr och om vattenregimerna förändras ändras även förutsättningarna för arterna som är knutna till rikkärren, bl.a. brunmossor, kärlväxter och snäckor.

Generella råd

Fuktäng och rikkärr ska skötas med slätter och naturvårdsinriktad hävd, vilket innebär att användningen av gödselmedel, avmaskningsmedel, jordförbättringsmedel och kemiska bekämpningsmedel inte får ske då dessa verkar utarmande på flora och fauna. Efterbete bör företrädesvis ske med nötkreatur eller häst.

Efterbetet kan pågå sent in på hösten fram till november.

Mål

- Öppen hävdad artrik fuktäng. Vegetationen skall vid slutet av betesperioden vara lågvuxen.
- Marken ska i huvudsak öppen mark, enstaka buskar och solitära träd får förekomma.
- Fuktängen (B1) ska hävdas på ett sådant sätt att ansamling av förna inte sker och igenväxningsvegetation ska inte finnas.
- Rikkärret (B2) ska hävdas på ett sådant sätt att ansamling av förna och igenväxningsvegetation inte skadar minskar antalet rikkärtsarter.
- Hydrologin i rikkärret(B2) ska vara opåverkad av diken och avvattningar.

Skötselåtgärder

- Årlig slätter, gärna med efterbete av nöt och/eller häst. Slåttern påbörjas tidigast i slutet av juli månad i delområde B1 (slätterängen). I B2 (rikkärret) ska slätter utföras i månadsskiftet augusti-september med skärande eller klippande redskap.
- Höet ska samlas ihop och bortföras från ängsmarken, och rikkärret.
- Röjningar al och björkuppslag ska hållas efter löpande, särskilt viktigt i delområde B2 (men i delområde B2 kan man spara ett fåtal salixbuskar vilket gynnar snäckor). Röjning sker motormanuellt och även bortforsling av ris och röjningsrester sker manuellt för att undvika körskador.

Restaurering

- I södra delen av delområde B1 kan man avbana mindre ytor för att få upp mer kalkrik mark om man kan utföra detta utan att det blir körskador på partier med värdefull flora.
- Om marken av någon anledning inte gått att slåttat eller beta kan man utföra naturvårdsbränning av vissa ytor, för att bli av med förnan.
- Åtgärder som t.ex. dämning i diken kan ha gynnsam effekt för de hydrologiska förhållandena.

Figur 21. I rikkärret måste alsly hållas efter. Här i område med majnycklar

Figur 22. Aklejruta

Figur 23. Slätterblomma

Figur 24. Majviva

5.3 Planeringsområde C Kultiverade betesmarker/slätterängar

Delområde C: Kultiverad betesmark/slätteräng 10,2 ha

Naturtyper: f.d. åkermark som brukas som slätteräng eller betesmark:

Området består av tidigare åkermark som har skötts som slätteräng respektive betesmark under lång tid. Marken är öppen, utan buskar eller träd, utom i vissa fall nära stängslet, där slån börjat etablera sig. En naturlig flora är på väg att vandra in och man kan bland annat hitta ängsnycklar i betesmarken. Bredbladiga gräs, johannesört, grässtjärnblomma, maskros, röllicka, vitklöver och

hundäxing växer i de mer gödselpåverkade områdena, men man hittar styvmorsviol, gulmåra, liten blåkllocka, åkervädd, gråfibbla, äkta johannesört, väddklint, bergsyra, gråfibbla och röllicka i de mer naturaliserade områdena. Det nordvästra delområdet är gödslingspåverkat och har brukats mer nyligen jämfört med det södra/sydöstra delområdet. Stenmurarna är tydliga landskapsinslag, med enstaka buskar och träd bl.a. ek, björk, hassel, apel och slån. Området är bitvis vackert kuperat och det finns sandiga områden, med öppen fri sand. Breda vällavade stenmurar löper genom området. och det finns flera stora stenrösen som gränsar till marken.

Figur 25. Vy över nordvästra delområdet med en blommande ängsnyckel bland för övrigt trivial flora.

Marken är kuperad och det finns möjligheter att göra åtgärder för att öka variationen och skapa fler habitat i området, genom att t.ex. skapa sandblottor. I en lågpunkt, t.ex. nära delområde F kan det även finnas förutsättningar till att anlägga mindre våtmarker och efemära (tillfälliga, ej ständigt vattenhållande) vatten.

Generella skötselråd

Marken ska skötas med slåtter eller bete, den kan t.ex. slåttas och sedan efterbetas, eller bara betas. Man får inte använda gödselmedel, avmaskningsmedel, jordförbättringsmedel eller kemiska bekämpningsmedel då dessa verkar utarmande på flora och fauna. Markerna bör företrädesvis betas av nötkreatur eller häst om de inte slåttas. Betesperioden ska anpassas till de naturvärden som finns på marken men omfattar normalt tiden från början av maj till slutet av oktober. Man bör dock eftersträva att variera betesperioden genom att vissa år senarelägga betespåsläppet eller genom att undanta vissa delar av betesmarken hela eller delar av betessäsongen. Detta gynnar både vegetationen, som då har större möjlighet att fröa av sig, och framförallt insekter som livnär sig på pollen och nektar.

Mål

- Hävdad artrik naturaliserad betesmark med varierad flora, utan tydlig näringspåverkan.
- Marken ska i huvudsak vara öppen med inslag av blommande eller bärande buskar och träd.

Skötsel

- Regelbunden hävd, med slåtter eller bete företrädesvis med nöt och/eller häst.
- Stängselöversyn underhållande av stängsel
- Stenmurarna bevaras genom att nedfallna stenar återställs, gärna med samma sida uppåt så att lavfloran bevaras.
- Röjning av igenväxningsvegetation (om sådan finns).

Restaurering/Istandsättningsåtgärder

- Det finns möjlighet att påskynda av naturalisering av floran genom att lägga ut hö, eller liknade från närliggande marker.
- Möjlighet finns att påskynda invandring av buskar genom att plantera in exempelvis enar eller hagtorn, dessa kan behöva skyddas från betesskador första åren genom bur eller stängsel.
- I lågt liggande marker finns möjlighet för anläggande av mindre våtmarker och efemära vatten för att få in hydrofila arter och gynna amfibier.
- I sandiga sluttningar kan man gräva bort grässvålen för att få fram fri sand och gynna sandmarksarter.

5.4 Planeringsområde D Lövskog

Delområde D: Lövskog (1,7 ha)

Naturtyper: 9160-Ek avenbokskog av buskstjärnblommetyp

Beskrivning

Det finns en lövskogsridå i en sluttningss zon med artrik träd och buskvegetation. Flera större ekar och några bokar växer i området. Buskskiktet är väl utvecklat och det finns fina brynmiljöer. Djuren har tillgång till skogen, men vistas inte där i någon större utsträckning. Det finns flera större stenrösen i skogsområdet. Området är artrikt med ek, bok, hassel, al, alm, vildapel, benved, slån, hägg, rönn, fläder och hagtorn. Tillgången på död ved är idag ganska sparsam.

Figur 26. Vy över område D från slåtterängen (planområde B1).

Figur 27. Foto av området, stenig mark och hasselbuskar i bakgrunden.

I sydvästra delen finns det en alridå närmast diket och Djurrödsbäcken.

I buskskiktet finns det mycket hassel. I markskiktet finns det bl.a. vitsippor, gulsippa, buskstjärnblomma, kirskaal, nejlikrot, gulplister, smultron och harsyra.

Figur 28, Jordkällaren.

I norra delen av området finns det en ovanligt stor jordkällare (ca 5 x 4 meter). Öppningen vetter åt väster, men i taket i öster, som vetter mot tidigare odlad mark, finns det ett hål där man slängde ner potatisen.

Mål

Området ska utgöras av en skiktad betespåverkad ädellövskog med inslag av gamla ekar och bokar. Död lövved ska förekomma i olika nedbrytningsstadier och i olika dimensioner, men lövveden får inte avsevärt försvåra beteshävd.

- Skogen ska vara två-eller flerskiktad och domineras av bok, ek och andra lövträdsarter. Föryngring ska förekomma.
- Det ska finnas inslag av gamla grova träd av bok och ek samt gott om yngre efterträdare till dessa. Spärrgreniga träd ska vara friställda och om möjligt solbelysta.
- Inslag av död ved (om möjligt solbelyst) ska finnas främst i form av torrakor, hålträd och högstubbar, men även lågor och liggande grenar.
- Så stor del som möjligt av området ska betas regelbundet, och på sikt innehålla mindre luckor med hävdgynnad flora.
- Typiska arter ska liksom rödlistade eller av andra skäl skyddsvärda arter ska förekomma i livskraftiga populationer.
- Främmande invasiva arter och gran ska inte förekomma.
- Träden får gärna ha nedtill avbetade kronor (beteshorisont).

Restaurering

- Friställning av grova ekar och bokar.
- Vid behov öppnande av enstaka luckor, ev. genom ringbarkning när det är lämpligt för att gynna lövföryngring och betestillgång.
- Ved som uppkommer efter ev. åtgärder lämnas i området, och kan samlas i faunadepåer.
- Jordkällaren ska skyddas från rötter som spränger sönder strukturen, igenväxningsvegetation i anslutning till jordkällaren tas bort.

Löpande skötsel

- Regelbunden beteshävd så långt möjligt, företrädesvis med nöt.
- Röjning runt friställda träd, vid behov.
- Säkerställa föryngringen av lövträd, eventuellt krävs mindre inhägnader som skydd.

5.5 Planeringsområde E Alskog

Delområde E: Alluvial svämlövskog 3,3 ha

Naturtyper: Svämlövskog 91E0/9750 (E1) Lövsumpskog (E2 och E3)

Lövskogen vid stranden av vattendragen klubbalsdominerad och mycket fuktig- till blöt. Lövskogen domineras av klubbal, men det finns även hassel, bok, gran och rönn.

Delområde E1

Svämlövskog med mycket klibbal. Området håller Natura 2000-naturtyp 91E0/9750 och har alar med sockelbildning och mycket liggande och stående död ved. Den alluviala lövskogen domineras av klibbal, men det finns även hassel, bok, gran, rönn. Det finns strutbräken, hallon, tuvtåtel, skogsbingel, brännässlor, älgört, nejlikrot, stinksyska och veketåg i området. Området är lämpligt för mindre hackspett (NT)

Figur 29. Foto av del av område E1.

Betesdjuren har tillgång till området delar av året.

Delområde E2

Alsumpskog med sockelbildning och en del liggande och stående död ved. Den alluviala lövskogen domineras av klibbal, men det finns även björk, hassel, bok, gran, rönn. Det finns vitsippor, harsyra, ängssyra, hallon, skogsbingel, strutbräken, tuvtåtel, brännässlor, nejlikrot,

stinksyska och i de blötare partierna älgört, veketåg, älgört, kabbleka, vattenmöja och bäckveronika. Djurrödsbäcken rinner längs norra delen av området.

Ett källsprång som kallas ungdomens källa finns i sydvästra delen.

Figur 30. Foto av del av E2, med död ved.

Figur 31. Foto av del av E2, i delen som inte är särskilt påverkad av bete.

Betesdjuren har delvis tillgång till området utom längs längst västerut, där marken ingår i betesmarksfällan- här är marken torrare och alskogen glesare och hårdare betad.

Delområde E 3

I detta delområde är alarna påverkade av djuren tramp och bete. Det finns inte så mycket död ved på marken, men däremot finns det en hel del stående död ved. En bäck rinner igenom området. Marken är fuktig med bäckveronika, gåsört, veketåg, ängssyra, humleblomster, kabbleka, vitsippa, harsyra, kirskål, nässlor.

Figur 32. Foto av del av E3, där man ser stående död ved.

Mål för område E1-3

Areal naturtyper Svämlövskog (9750) ska ha en areal på minst 0,22 ha i Natura 2000 området

- Krontäckningen ska vara 50-100% och trädskiktet ska domineras av klibbal. Alkärr med lång beteskontinuitet ska vara så pass gles att viss gräsväxt förekommer (skötselområde E3).
- Gamla alar och socklar samt inslag av död ved ska förekomma.
- Hydrologin ska vara ostörd och vattennivån ska fluktuera naturligt.

- Typiska arter ska liksom rödlistade eller av andra skäl skyddsvärda arter ska förekomma i livskraftiga populationer.
- Främmande invasiva arter och gran ska inte förekomma.

Restaureringsåtgärder

Behovet av åtgärder är litet i svämlövskogarna och sumpskogarna som till stor del ska utvecklas genom naturlig dynamik, men hävdkontinuiteten ska säkras och det är positivt om en del av de betade partierna hålls relativt glesa. Vid åtgärdsbehov kan enstaka alstammar plockas för att främja utvecklingen med stora socklar.

- Vid behov gynna äldre alar genom att åtgärda konkurrerande stammar (t.ex. genom ringbarkning).
- Ringbarka eller ta ner gran vid behov.

Löpande skötsel

- Regelbunden beteshävd i så stor del som möjligt.
- Naturvårdsinriktad röjning eller ringbarkning vid behov för att bibehålla ljusnedsläpp till marken i betade partier och för att gynna äldre alar.
- Död ved som uppkommer efter ev. åtgärder lämnas i området, och kan samlas i faunadepåer.

5.6 Planeringsområde F Ohävdad våtmarksområde

Delområde F: Ohävdad fuktig/blöt mark(0,40 ha)

Naturtyper: 6140-Fuktängar med blåtåtel eller starr

Området består av fuktäng med inslag av mossmark och en öppen våtmark. I det fränstängslade våtmarksområdet finns det mycket starrar, bland annat flaskstarr och vitmossor samt bredkaveldun, kärrviol, kråklöver, vattenklöver och veketåg. Området är fränstängslat idag, då det är svårt att få djuren är gå där, och då det enligt arrendatorn finns risk att djuren går ner sig. Om det inte finns förutsättningar att hålla betesdjur ska området skötas extensivt, med röjningar ca vart 6 år.

Det skulle vara positivt att få till hävd i det blöta området. Om man anlägger fler mindre våtmarker, så kan övrig mark få bättre förutsättningar för att betas. I området kan det finnas möjligheter att anlägga vatten för amfibier då lövgrodan redan finns i området liksom större vattensalamander.

Figur 33. Vy över öppen våtmark i planeringsområde F.

Mål

- Hävdad fuktäng med inslag av våtmarker.
- Våtmarker småvatten lämpliga för groddjur (exempelvis lövgroda och större vattensalamander) ska förekomma.

Restaurering

- Röjning av igenväxningsvegetation med efterföljande bränning/bortforsling av röjningsmaterial. Observera att hassel, hagtorn, björnbär och slånbuskage ska gynnas.
- Restaureringsinsatser för att få bort högvuxen vegetation, genom t.ex. bränning, slåtter eller bete.
- Restaurering av befintligt vatten eller fördjupning om vatten riskerar att torka ut
- Nyanläggning av fler vatten.
- Vid förekomst av fisk eller kräftor i vattnet, kan de tas bort för att gynna groddjur.

Löpande skötsel

- Hävd, helst regelbunden beteshävd eller slåtter. Om det inte funkar med årlig hävd är det positivt om man kan utföra extensiv hävd där man bränner eller slår av högvuxen vegetation med några års mellanrum.
- Röjning av igenväxningsvegetation.
- Se till småvattnen är vattenhållande, har en klarvattenyta med en del flytbladsvegetation och att sydvästra delarna är fria från buskar och träd så att vattnen kan bli snabbt uppvärmda på våren.

5.7 Planeringsområde G Övrig mark

Delområde G Övrig mark, ridbana (0,16ha)

Naturtyper:-

Idag utgörs området av en ridbana med grus som arrendatorn använder. Marken är fränstängslad från kringliggande mark.

Om man inte önskar ha kvar ridbanan kan marken utvecklas till betesmark/slätteräng. Åtgärder för att gynna hotade arter för att gynna dessa arter får utföras (t.ex. gräva mindre vatten, eller om sand används som material till ridbanan kan gynnsamma miljöer skapas för sandmarksarter). Alternativt kan man marken användas för insådd av hotade åkerogräs.

Figur 34. Vy av del av ridbanan

Mål

- Området ska hållas öppet och fritt från igenväxningsvegetation.
- Underlaget ska vara grusigt eller sandigt.

Restaurering

- Om ridbanan inte nyttjas som ridbana finns det möjlighet att låta marken naturaliseras till betesmark eller slätteräng med sandblottor. Åtgärder för att gynna sandmarksarter (både växter och djur) som grävning eller schaktning får utföras. Man kan även göra åtgärder på en del av ytan genom att t.ex. göra plogfårar i öst-västlig riktning för att skapa mer lämplig miljö och mikroklimat för solitärbin.
- Om ridbanan inte nyttjas som ridbana och materialet inte är sandigt kan man gynna hotade arter genom att t.ex. odla hotade åkerogräs.

Löpande skötsel

- Harvning, eventuellt schaktning för sandblottor.
- Hålla stängsel iordning.

5.8 Vattendragen och Djurrödsbäcken

Vegetationsförhållandena längs med Djurrödsbäckens huvudfåran varierar mycket, men huvuddelen av markerna utmed bäcken är låglänta och tidvis översvämmade. Delar av vattendraget kanter är stensatt och rätat, mindre delar hindras meandra av befintliga stenmurar, men till stora delar meandrar Djurrödsbäcken fritt. Vattendragets naturtyp är mindre vattendrag av typen mindre vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (3260). De naturtyper som förekommer intill vattendraget är bland annat högrötsvegetation (6430), starrvegetation (6410) och svämlövskog (91E0/9750), bilaga 3. Vattenvegetationen är bitvis gles och saknas helt i många bäcksträckor. Det finns bland annat, bäckmärke, vattenmynta, bitterpilört, bäckveronika och näckmossa i eller i direkt anslutning till bäcken.

Bottenmiljön är varierad det finns delar som domineras av grus sten och block, men vissa delar har inslag av sand och har detritusmaterial. Enligt en inventering som utfördes 2008 (Länsstyrelsen i Skåne län, 2008) i östra delen Djurrödsbäcken inom Rölabackarna finns det mycket bottenfauna i form av sötvattenmärla men det förekommer även en rik nattsländefauna varav en rödlistad art *Odontocerum albicorne* (NT). Andra artrika grupper som hittades i bäcken inom Rölabackarna är tvåvingar, dagsländor (exempelvis åsandslända *Ephemera danica*, *Baetis muticus* och *Baetis rhodani*), snäckor och skalbaggar. Aktuell del av bäcken var i undersökningen fri från föroreningar. Ett flertal renvattenkrävande arter påträffas i bäcken, t ex inom grupperna bäcksländor (exempelvis *Isoperla grammica*), nattsländor (exempelvis *Lype reducta*) och bäckbaggar (exempelvis *Limnius volckmari*). Övriga djurgrupper som förekom var bl.a. rundmaskar, glattmaskar, musslor, skalbaggar (exempelvis *Elmis anea*), kräftdjur (*Gammarus pulex*), hoppstjärtar, vattenkvalster, vattenspindlar och tvåvingar.

Figur 35. Djurrödsbäcken där den meandrar fritt intill alsumpskogen.

Det förekommer stationära öringar i bäcken samt rikligt med signalkräfta. Vid inventeringen såg man även bett av gädda på öring, vilket innebär att det även finns gädda i bäcken. I inventeringen eftersöktes även stormusslor, men inga påträffades. Man har dock hittat tjockskalig målarmussla (*Unio crassus* (EN)) längre ner i vattensystemet, vid Tolånga.

Djurrödsbäcken ska bibehålla sitt meandrande lopp. Delar av vattendraget är idag stensatt, bitvis p.g.a. att meandringen hindrats av befintliga stenmurar och vissa delar kan det vara aktuellt att återställa meandringen, men viss hänsyn ska tas till kulturelementet. Död ved lämnas kvar i vattnet om det inte riskerar att dämna vattenflödet.

En mindre del i sydvästra delen av Djurrödsbäcken omfattas av ett dikningsföretag (Heinge och Ry). Även en del av bäcken som går genom alpartiet i skötselområde E2 omfattas av dikningsföretag (Skogsledsmossen).

Även den mindre bäcken som ansluter till Djurrödsbäcken ska behålla sitt meandrande lopp.

Figur 36. Djurrödsbäcken vid skötselområde B1.

Figur 37. Djurrödsbäcken i ett stenigt parti i planeringsområde E2.

Mål

- Vattendragen ska ha ekologiskt funktionella kantzoner och strandzoner med naturliga erosions och sedimentationsprocesser.
- Det ska vara fria och naturliga vattenståndsfuktuationer och flöden.
- Vandringsvägar och flöde ska vara fria i vattendraget och anslutande vattensystem.
- Näringstillförseln till vattendraget ska minimeras så långt möjligt. Inget läckage av tungmetaller eller andra föroreningar ska ske. Vattenkvaliteten ska vara god.
- Vattendragen får gärna vara delvis beskuggat vilket leder till lägre temperatur och högre syrehalt i vattnet.

Löpande skötsel

- Hänsyn måste tas vid åtgärder i fuktig och blöt mark och nära vattendragen för att undvika körsador och markkompaktering. Hänsyn till vattendraget skall tas vid alla skötselåtgärder.
- Enstaka träd som trillar i vattendraget och stoppar upp vattnet får tas bort.

Restaurering

- Habitatförbättrande åtgärder i vattendragen.
- Delvis återställande av Djurrödsbäckens meandering, dock med hänsyn till kulturmiljöerna, särskilt kring Oremöllan.

Figur 38. Djurrödsbäcken är stensatt invid Oremöllan, nära bron.

6 Friluftsliv.

Man kan nå reservatet från närliggande Skåneleden om man är ute och vandrar. Rölabackarna har inte någon egen parkeringsplats. Det finns dock parkeringsplatser vid Heinge strövområden, och man kan komma in i området därifrån. Om man tar sig med kollektivtrafik är det en vandring på knappt 4 km från buss stationen i Heinge, Sjöbo kommun eller ca 8 km från busstationen i Fågeltofta.

Figur 38. En av de befintliga markvägarna i området.

Reservatet består främst av betesmarker och slätterängar och det finns inte några egentliga anläggningar för friluftslivet, förutom att det planeras för stättor och spångar, för att man lättare ska kunna vandra i området.

6.1 Tillgänglighet, parkering och informationsskyltar

Mål:

- Bro/spång planeras anläggas så att man kan passera (över Djurrödsbäcken) och in i reservatet
- Det ska finnas en informationsskylt om reservatet på parkeringen, se bilaga B
- Det ska finnas informationsskyltar vid entréer till reservatet, se bilaga B
- Det ska finnas möjlighet att ta sig över mindre diken i reservatet genom t.ex. enkel spång, se bilaga B
- Vid stigar och markvägar ska det finnas möjligheter för fotgängare att passera stängsel, t.ex. genom stättor eller grindar.

Skötselåtgärder:

- Förvaltaren ansvarar för iordningsställande av informationsskyltar och spång/bro.

Figur 39. Parkeringsplats vid Heinge strövområde.

6.2 Vägvisning

Mål:

- En vägvisningsskylt med upplysning om reservatet bör finnas vid korsningen Heingebergsvägen/Strövarevägen eller längs Strövarevägen

Skötselåtgärder:

- Förvaltaren ansvarar för kontakten med Trafikverket.

6.3 Vägar, stigar och leder

Området hålls tillgängligt för allmänheten att fritt ströva i. Särskilda stigar utöver äldre markvägar anläggs inte.

Genomgångar i hägnader anordnas vid angoringspunkter och på lämpliga ställen i de öppna stråken i betesmarken. Det finns vadsten finns på något ställe för att underlätta passage av bäcken, och det är lämpligt att de finns kvar, enklare spång kan anläggas över befintliga diken.

Figur 40. Markväg genom enefälad.

Mål:

- Det finns två mindre markvägar som löper genom delar av reservatet ska underhållas så att de är framkomliga.
- Det planeras anläggas en bro/spång så att man kan ta sig från parkeringsplatsen till naturreservatet. Spång bör anläggas för att man lättare ska ta sig över dike.
- Ståttor alternativt grindar (gärna självstängande) sätts upp där behov finns

Skötselåtgärder:

Markvägarna i reservatet underhålls av förvaltaren vid behov. Vid behov kan nya leder eller stigar anläggas av förvaltaren eller med förvaltarens medgivande om det behövs för friluftsliv, rekreation, utbildning. Detta ska i så fall ske utan att områdets bevarandevärden skadas på ett betydande sätt.

Figur 41. Vadsten i den mindre bäcken.

6.4 Renhållning och sanitära anordningar

Det finns idag inga renhållnings- eller sanitära anordningar för allmänheten. Om naturvårdsförvaltaren bedömer att det finns behov för det kan man komplettera med detta framöver.

6.5 Eldning

Eldning är reglerat i ordningsföreskrifterna och är inte tillåtet annat än med friluftskök. Detta innebär att inga eldplatser finns anordnade inom reservatet, men att vandrare tillåts att laga mat på stormkök eller liknande.

7 Jakt och fiske

Inga inskränkningar finns i jakträtten. Det är problem med mycket vildsvin i området och det finns därför anledning att underlätta jakten. I föreskrifterna för reservatet finns det undantag så att det får finnas högst 2 stycken fasta jaktorn och ett mobilt jaktorn/jakthydda efter skriftlig överenskommelse med förvaltaren.

När vildsvinen har bökat upp grässvål och mark kan det finnas behov att jämna till marken efter vildsvinens framfart.

Förutom vildsvin finns det även andra större däggdjur i reservatet som, kronhjort, rådjur och grävling. Man kan även se eller höra gök, mindre hackspett, gröngöling och spillkråka.

Figur 41. Grässvålen uppbökad av vildsvin i västra delen.

8 Utmärkning av naturreservatets gräns

Gränsutmärkning ska utföras enligt Naturvårdsverkets anvisningar snarast efter att beslut om bildande av naturreservat har vunnit laga kraft. Gränsmarkeringar underhålls och förnyas vid behov. Miljövänligt material eftersträvas för gränsutmärkningsstolpar och skyltar.

9 Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för regelbunden tillsyn av reservatet.

10 Dokumentation och uppföljning

10.1 Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder

Uppföljning av bevarandemål ska ske i enlighet med de anvisningar som Naturvårdsverket utfärdar. Skötseln av naturreservatet följs upp kontinuerligt så att bevarandemål och syfte med naturreservatet uppnås. Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning och avrapportering av skötselåtgärder. Rikskärret bör ha extra uppföljning för att säkerställa att värdena bibehålls och utvecklas.

10.2 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare, dock kan uppföljning av bevarandemålen medföra att skötselåtgärder måste anpassas efter ny kunskap

10.3 Uppföljning av kostnader

Görs årligen av den som enligt avtal ansvarar för skötseln. Avrapportering ska ske till Länsstyrelsen årligen.

11 Kostnadsansvar och prioriteringar

Detta är inte en fullständig lista

	Skötselåtgärd	Tidpunkt	Planeringsområde	Kostnads- och åtgärdsansvarig	Prioritet	Upplysningar
Markskötsel skogen	Öppna luckor, skapa död ved	Ej under fåglarnas häckningsperiod. Inom 5 år, därefter vid 5-10 år upp till 30 år	D, E1,E2, E3	Förvaltaren	2	Åtgärderna görs motor-manuellt, inga skogsmaskiner
	Utförande av veteraniserings-åtgärder	Löpande	D, E1,E2, E3	Förvaltaren	2	Åtgärderna görs motor-manuellt, inga skogsmaskiner
Markskötsel betesmarker slätterängar samt rikkärr	Röjning av uppväxande sly	Löpande	A1, A2, A3 B1, B2 C1, C2 F	Arrendator	1	De åtgärder som krävs för att uppbära EU's miljöersättning svarar brukaren för (i de mån det är förenligt med skötselplanen)
	Röjning av kraftig igenväxningsvegetation	Påbörjas snarast dock ej under fåglarnas häckningsperiod	A1, F	Förvaltaren	1	Förvaltaren då det handlar om större röjningsåtgärder inklusive efterröjningar som ej är att betrakta som löpande underhåll (se ovan och markerna ej har miljöersättning)
	Friställning av äldre grova träd	Ej under fåglarnas häckningsperiod	A1	Förvaltaren (om extra åtgärder, utöver miljöersättning)	2	Utförs successivt för att undvika röjgödslings-effekter
	Kompletterande skötselinsatser i rikkärr	Vid behov	B2	Förvaltaren (om extra åtgärder, utöver miljöersättning)	1	Röjning av slyuppslag, kompletterande slätterinsatser, ev bränning

An-läggningar	Uppsättning och underhåll av gränsmarkering	Snarast, sedan löpande	Hela området	Länsstyrelsen		
	Anläggande och underhåll av bro	Snarast	Enligt bilaga	Förvaltaren i samarbete med fastighetsägaren till Heinge 31:1	1	Avtal tecknas omgående med Sjöbo kommun (dvs berörd fastighetsägare)
	Parkeringsplats	Snarast	Enligt bilaga	Länsstyrelsen/ fastighetsägare till Heinge 31:1	1	Avtal tecknas omgående med Sjöbo kommun (dvs berörd fastighetsägare)
	Uppsättning och underhåll av informationsskyltar	Snarast, sedan löpande	Enligt bilaga	Förvaltaren	1	
	Anläggande av spång	Vid behov		Förvaltaren	1	
	Anläggande av stättor	Vid behov		Förvaltaren	1	
	Uppsättning av vägvisningsskylt	Snarast		Förvaltaren		Förvaltaren Tillstånd från Trafikverket krävs
	Uppsättning av nytt stängsel och löpande underhåll av hägnader inklusive löpande kostnader för elektricitet	Vid behov		Arrendator (Förvaltare kan stå för nytt stängsel vid restaurering av betesmark)	2	
Övrig mark	Ev. markering och underhåll av stigar	Löpande		Förvaltaren (markering)	2	
	Röjning av uppkommande sly	Extensiv skötsel ung. vart 7.10 år		Förvaltaren	1	
	Röjning av sly på och intill jordkällare	Snarast, sedan löpande		Förvaltaren	1	
	Markering och underhåll av markvägar	Löpande	Enligt bilaga	Förvaltaren (markering) Arrendator (underhåll)	2	Arrendatorn ska samråda med förvaltaren innan större underhåll

12 Rödlistade arter

Nedan förtecknas de rödlistade arter, eller i övrigt naturvårdsintressanta arter som noterats i fjärilsinventering 2013[#] och genom Artportalen från 2002 och framåt. Rödlistade arter anges med förkortning av hotklass enligt ArtDatabankens rödlista från 2015¹. Nedanstående artförteckning innehåller 13 rödlistade arter.

Tabell 4

<i>Vetenskapligt namn</i>	<i>Svenskt namn</i>	<i>Hotkategori</i>
Kärlväxter		
<i>Cirsium acaule</i>	Jordtistel	NT
<i>Dactylorhiza majalis</i>	Majnycklar	NT, fridlyst
<i>Dactylorhiza incarnata</i>	Ängsnycklar	fridlyst
<i>Hypericum tetrapterum</i>	Kärrjohannesört	NT
<i>Primula farinosa</i>	Majviva	NT
<i>Stellaria neglecta</i>	Bokarv	NT
<i>Thymus serpyllum</i>	Backtimjan	NT
<i>Trollius europeus</i>	Smörboll	fridlyst
Insekter		
<i>Zygaena lonicerae</i> [#]	Bredbrämad bastardsvärmare	NT
<i>Zygaena filipendulae</i> [#]	Sexfläckig bastardsvärmare	NT
<i>Lycaena hippothoe</i> [#]	Violett kantad guldvinge	NT
<i>Hepialus humuli</i>	Humlerotfjäril	NT
<i>Odontocerum albicorne</i>	Nattslända utan svenskt namn	NT
Mossor		
<i>Philonotis calcarea</i>	Kalkkällmossa	NT
Fåglar		
<i>Dendrocopos minor</i> *	Mindre hackspett	NT

¹ Hotkategorier enligt fastställd svensk rödlista av ArtDatabanken från 2015. De arter som benämns rödlistade tillhör en av följande kategorier: NT=Nära hotad, VU=Sårbar, EN=Starkt hotad, CR=Akut hotad, RE=Nationellt utdöd DD=Kunskapsbrist.

13 Källor

14.1 Litteratur

ArtDatabanken 2015. Röddlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken SLU, Uppsala
Länsstyrelsen i Skåne län, 2005. Bevarandeplan för Natura 2000 området Djurrödsbäcken.
Länsstyrelsen i Skåne län 2008. Djurrödsbäcken- Inventering av limniska värden,
Länsstyrelsens rapport 2008:45
Länsstyrelsen i Skåne län, 2009. Skånes rikkärr. Rapport 2009:41, ISBN 978-91-86079-84-0
Länsstyrelsen i Skåne län 2011. Förslag till ändringar inom Natura 2000-området
Djurrödsbäcken
(SE0420249) i Tomelilla och Sjöbo kommun.
Inventering av limniska värden i Djurrödsbäcken av Ekologgruppen, Länsstyrelsen i Skåne län
2008
Naturvårdsprogram för Skåne- Från Sandhammaren till Kullaberg, del för gamla Malmöhus län
1997

13.2 Kartor, databaser och hemsidor

Artportalen, Artdatabanken SLU. 2015
Ekonomiska kartan 1970. Rikets allmänna kartverks arkiv.
Generalstabskartan 1865, Rikets allmänna kartverks arkiv.
Grönstruktur- och naturvårdsprogram Sjöbo kommun, <https://www.sjobo.se/bygga-bo-och-miljo/hallbarhet-miljo-och-natur/natur--och-vattenvard/gronstruktur--och-naturvardsprogram.html>
Häradsekonomiska kartan 1910-1915 kartblad Andrarum J112-45. Rikets allmänna
kartverks arkiv.
Inventering av dagflygande storfjärilar 2013 i Skåne län, Linda Strand
Laga skifte 1833, Ry nr.1-6, Lövestads socken, Malmöhus län, Lantmäteristyrelsens arkiv
Skånska rekognosceringskartan, V:Ö:205 1812-1820. Originalen finns på Krigsarkivet
Jordbruksverket. 2003. Ängs- och betesmarksinventeringen
Översiktsplan för Sjöbo kommun, ÖP 2009
https://www.sjobo.se/download/18.4424c56b16693f576f6e25/1540554956325/SjobooP_Antagandehandling_090330_2_april_optimerad.pdf
Skyddad natur, kartverktyg från Naturvårdsverket. <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>
Skogens pärlor <https://www.skogsstyrelsen.se/Skogens-parlor/Sumpskog/?ObjektId=020356091>
Övriga kartor och bakgrundskartor: © Lantmäteriet, Geodatasamverkan.

13.3 Muntliga kontakter

Hagert Andersson, boende på Oremöllan, tidigare ägare till Ry3:4, nuvarande arrendator
Margareta Nordgren, boende på Oremöllan

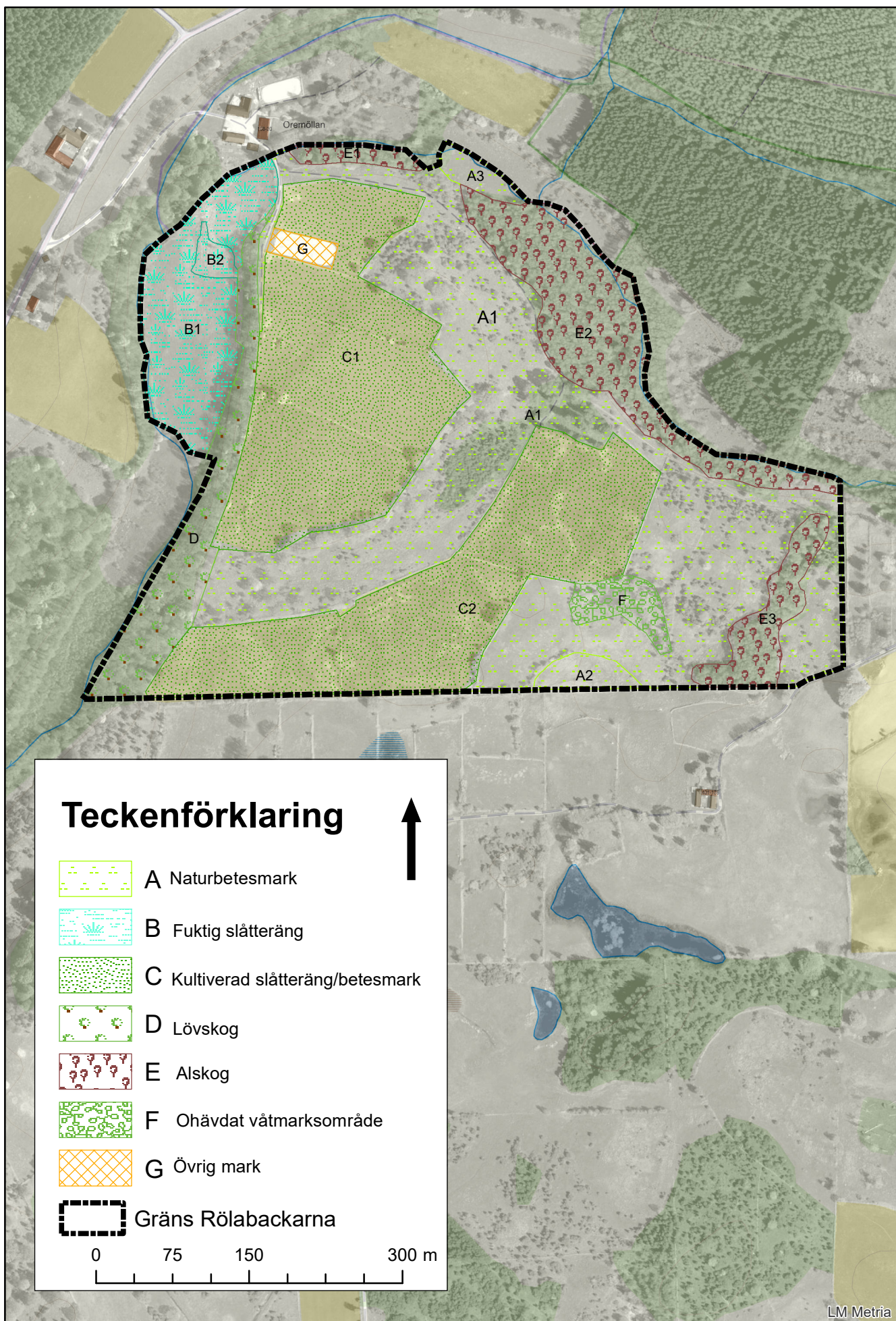
Naturreservatet Rölabackarna ligger i ett småkuperat varierat område och utgörs av ett välbevarat ålderdomligt kuturlandskap med en mångfald av arter miljöer. Reservatet hyser en mosaik av öppna hävdade och träd och buskrika naturbetesmarker, fukt- och högrötsängar, kärrmarker, lövsumpskogar, svämlövskogar och blandlövskog.

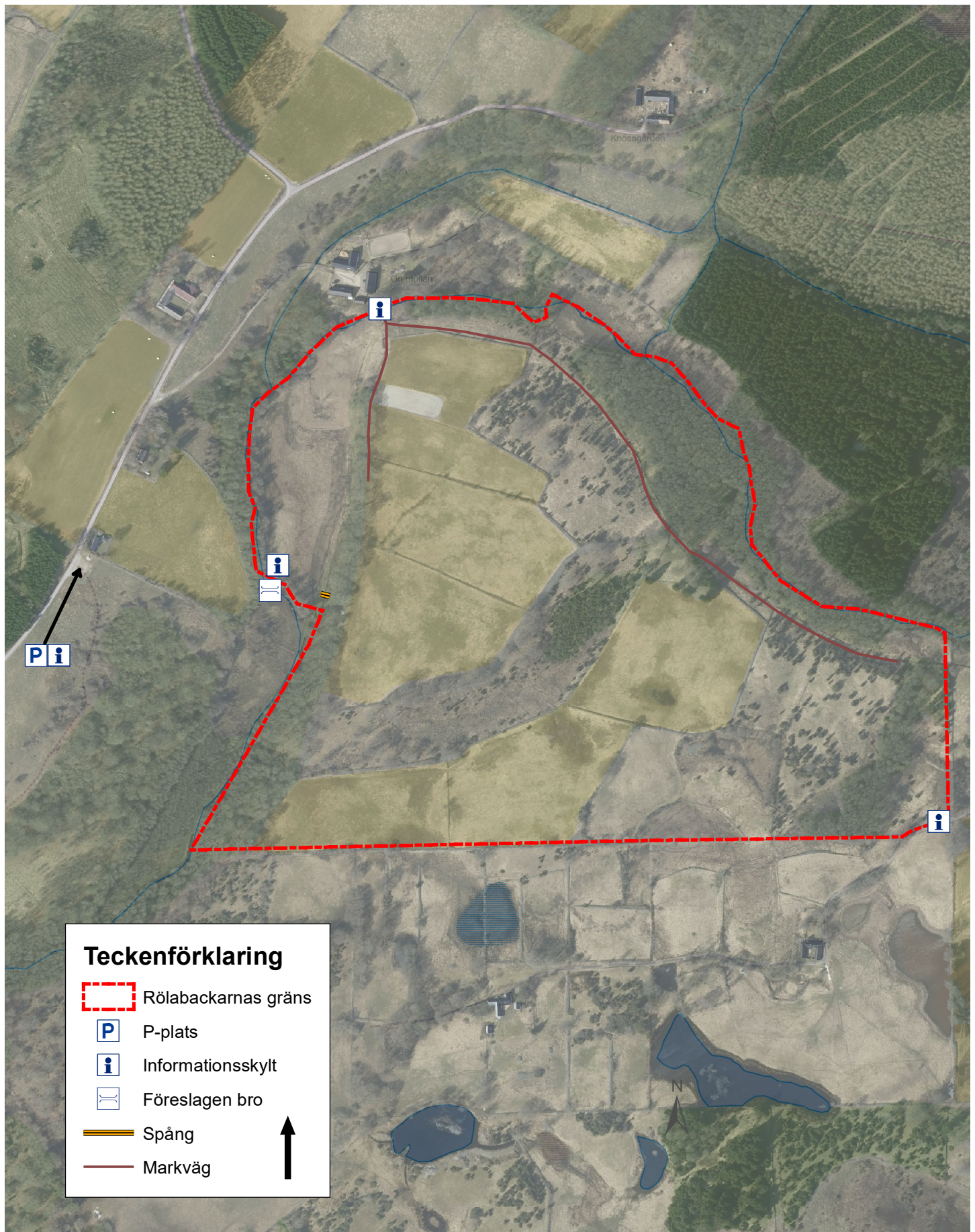
En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda naturreservat och upprätta skötselplaner. Skötselplanen innehåller syftet med reservatet, en markhistorisk beskrivning samt planerad markanvändning, mål och skötselåtgärder för området.

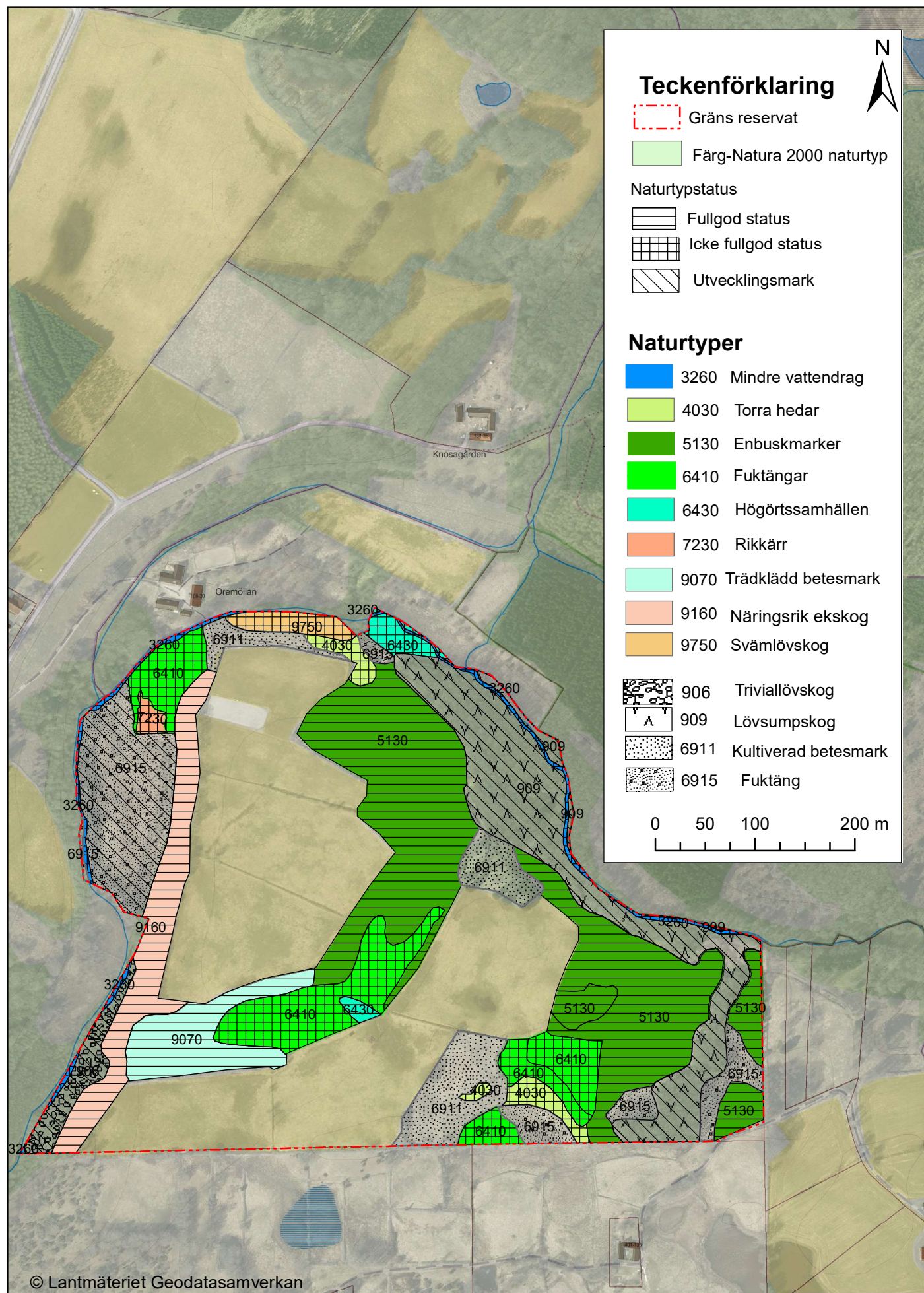
Bilaga A. Planeringsområden

Bilaga C Natura 2000 naturtypskarta

Bilaga 4. Fastighetsförteckning

Fastighetsförteckning för Naturreservatet Rölbackarna

Fastigheter inom reservatet

Beteckning på kartan	Ägare
Ry 3:4	Naturvårdsverket 106 48 Stockholm

Anläggningssamfälligheter som berör reservatet

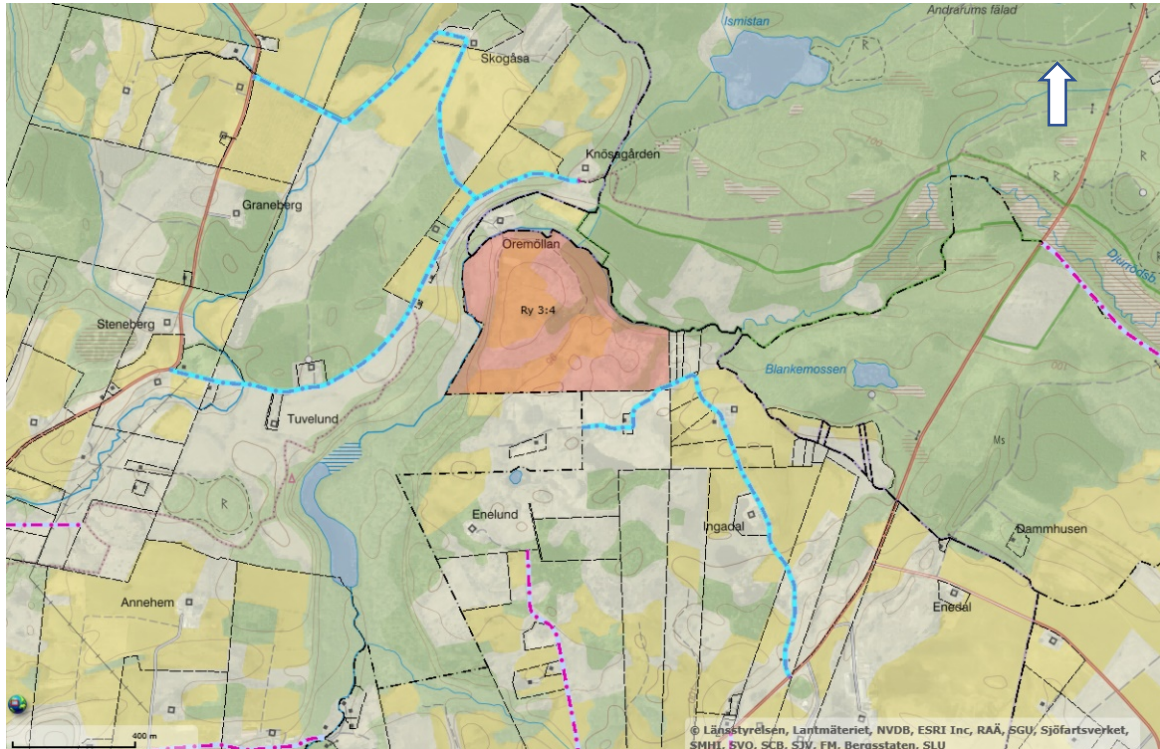
(Gemensamhetsanläggningar)

Beteckning på kartan	Typ
SJÖBO HEINGE GA:3	Vägsamfällighet
SJÖBO RY GA:3	Vägsamfällighet

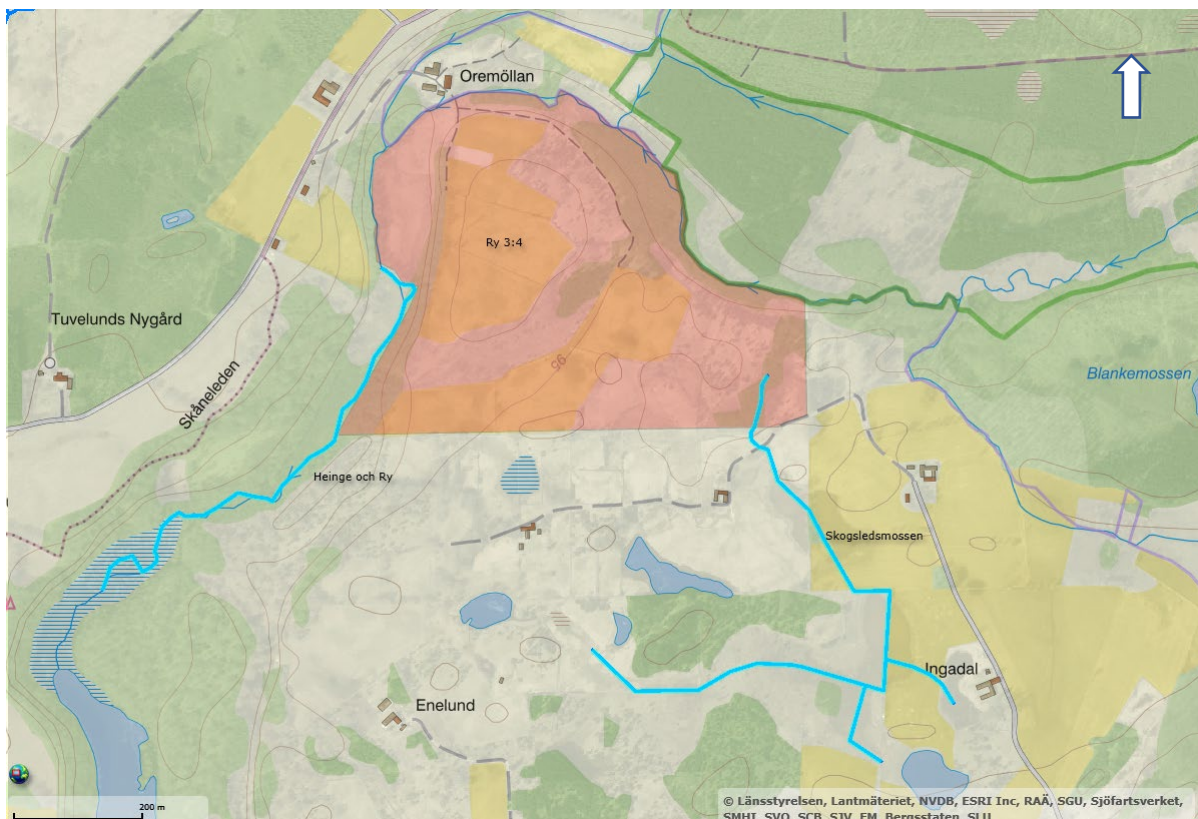
Dikningsföretag

Heinge och Ry från 1925

Skogsledsmossen från 1936

Gemensamhetsanläggning Heinge GA:3 och Ry GA:3, Sjöbo kommun,
turkosstreckad linje, Rölbackarnas naturreservat rödmarkerat

Dikningsföretagen är markerade med turkos linje på kartan, Rölbackarnas
naturreservat, rödmarkerat

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Naturskyddsenheten
Jenny Hall
010 – 224 12 57
skane@lansstyrelsen.se

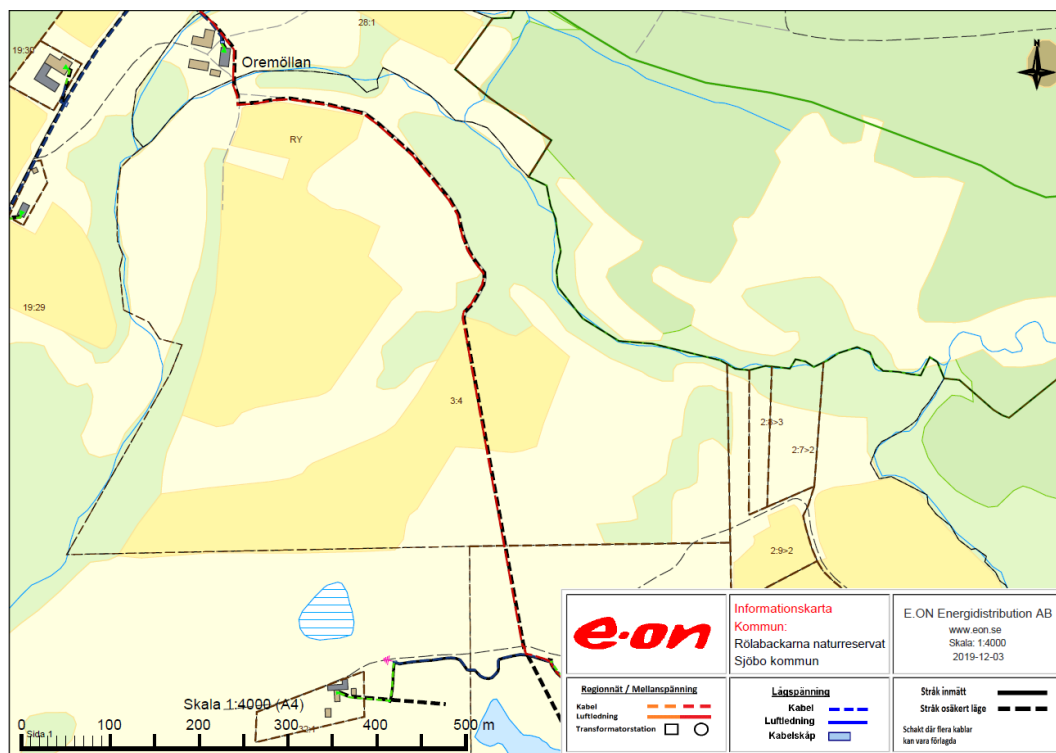
Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötande

E.ON Energidistribution AB: Inom det föreslagna naturreservatsområdet har E.ON ett befintligt elnät som består av markförlagd mellanspänningskabel (10 kV), se bifogad karta. E.ON förutsätter att befintliga elanläggningar kan bibehållas och att E.ON kan utföra kontroll och skötsel (enligt Elsäkerhetsverkets Starkströmsföreskrifter ELSÄK-FS 2008:3, inklusive ändringar i ELSÄK-FS 2010:3).

E.ON noterar föreskrifterna under "A", där det under punkt 1 går att läsa att man inte får "gräva, schakta [...] markarbete". Då E.ON har anslutningsplikt inom området, menar de att det bör framgå i reservatföreskrifterna att utökningar av elnätet får tillståndsprövas när begäran av elanslutningar görs. E.ON noterar undantag från föreskrifter där det går att läsa att:

"drift, underhåll och ombyggnad inom gällande ledningsrätt, servitut eller nyttjanderätt av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar och anläggningar tillhörande kommunen, el-, energi- eller teledistributör. Inför utförande av arbetet ska naturreservatets förvaltare informeras om åtgärden. Vid akuta underhållsåtgärder kan förvaltaren informeras i efterhand, dock senast inom tre arbetsdagar från det att arbetet har inletts".

Vid kabelfel är det nödvändigt att E.ON får gräva i marken, vilket innebär att motordrivna fordon måste få framföras samt att schaktning/grävning måste vara möjlig även utanför vägar. Nätägaren ska kontaktas om en förändring av marknivå under eller bredvid kraftledningarna skulle ske, eller om anläggningar såsom vägar, cykelbanor, etc. ska anläggas. E.ON förutsätter att hänsyn tas till ovanstående synpunkter, att våra befintliga anläggningar kan vara kvar i sitt nuvarande läge, samt att E.ON inte drabbas av några kostnader till följd av bildandet av naturreservatet. För övrigt har E.ON inget att erinra.

Länsstyrelsens bemötande: Länsstyrelsen anser att de generella undantag som finns för föreskrifterna under A och C för befintliga ledningar gäller för drift och underhåll. Länsstyrelsen bedömer att de maskiner som krävs för att laga eller underhålla befintliga ledningar får köras och gräva får användas inom ramen av undantagen till föreskrifterna. Länsstyrelsen vill påminna om att Naturreservatet Rolabackarna omfattas förutom av reservatsföreskrifterna till stora delar av Natura 2000 bestämmelser enligt 7 kap 28 a-b §§ miljöbalken. Undantag från de bestämmelser som gäller för Natura 2000-området kan inte göras i ett beslut om naturreservat. En eventuell utökning av elnätet i framtiden får tillståndsprövas när begäran av elanslutningar görs, detta är inte något som skrivs in i reservatsföreskrifterna.

Friluftsförbundet Sjöbo: har inga synpunkter på handlingarna. De kommer fortfarande att kunna röra sig i området. I nuläget är det inte ett område friluftsförbundet nyttjar mycket för eldning eller läger, men de uppfattar att eldning med stormkök är OK där.

Länsstyrelsens bemötande: Friluftsförbundet har uppfattat föreskrifterna rätt. Det blir inte några begränsningar att röra sig i området, men däremot tillåts endast eldning med stormkök, friluftskök eller liknande inom naturreservatet.

Försvarsmakten: har inget att erinra

Ingemar Nilsson: Skriver att han och många andra under många år har uppskattat rekreationsområdet vid Heinge strövområde och området med Rölbackarna och dess särpräglade miljö. Med hjälp av en orienteringskarta framställd av Andrarums IF, upptäckte Ingemar området och han undrar hur det kommer att fungera framöver att använda orienteringskartan och röra sig i området. Det är ett fint område där man kan släppa alla tankar på jobb. Ekar – alar – bokar är en fröjd, men vi skall inte glömma enbuskar och blommorna. Från gamla tider finns en skröna om att där fanns ett snapphanenäste, när man sätter sig på någon av stenblocken och tittar ut undrar man hur var det då. Det är en fin upplevelse och något att dela med och berätta för sina barnbarn och andra ungdomar.

Några frågor:

1. Kommer man att få röra sig fritt i området
2. Kan man åka dit och ha friluftsliv, var man vill i området både gamla och unga
3. Om man vill sova över i naturen får man göra detta
4. Får Föreningar ha aktiviteter i området (har varit med och letat olika föremål)
5. Om jag fattar det rätt berör det bara Ry 3:4 och inte Heinge 31:1 (Heinge Strövområde)

Länsstyrelsens bemötande: Länsstyrelsen värdesätter att Ingemar med flera har upptäckt det fina området. Allmänheten kommer fortfarande att få röra sig fritt i området även sedan det bildats naturreservat och utöva vanligt friluftsliv både gamla och unga. Det finns vissa restriktioner- man får t.ex. inte medvetet störa betande djur, eller elda annat än med friluftskök (t.ex. stormkök eller trangia kök) i naturreservatet, eller bryta grenar, fälla eller på annat sätt föra bort levande eller döda träd, grenar eller buskar. Det blir förbjudet att gräva upp växter eller ta bort, gräva, borra, måla eller på annat sätt skada mark, sten, stenmurar, naturföremål eller kulturlämningar. Övernattning regleras så att man har rätt att övernatta i tält eller vindskydd i högst två dygn, det är dock förbjudet att ställa upp husvagn, husbil eller liknande. Föreningar får ha aktiviteter i området, men de får inte placera eller sätta upp fasta främmande föremål så som tavla, skylt, affisch eller liknande. Naturreservatet berör endast fastigheten Ry 3:4.

Naturskyddsföreningen: Naturskyddsföreningen i Färs välkomnar förslaget till bildande av naturreservatet Rölbackarna. Området som representerar en del av det gamla kulturlandskapet med en stor variationsrikedom av naturtyper har ett mycket högt bevarandevärde. Skötselplanen är välskriven med relevanta målsättningar och föreslagna skötselåtgärder. Listan över så kallade naturvårdsarter, på sidan 60, är kort, detta visar på behovet av inventeringar. Artförekomster kan påverka specifika skötselåtgärder. En artgrupp som helt saknas i listan är fladdermössen. Rölbackarna utgörs av miljöer av stor betydelse för fladdermöss och man kan förvänta sig ett stort antal arter, varav en hög andel hotade.

Naturskyddsföreningen i Färs vill lämna följande kommentarer fördelade på de olika planeringsområdena:

Naturbetesmark

Den buskrika fåladsmarken utgör även en viktig jaktbiotop för fladdermöss.

När det gäller betesperiodens anpassning till naturvärdena är fållindelning och alternerande bete på årsbasis att föredra framför sena betespåsläpp. Betesfredning gynnar framför allt insekterna, inte minst fjärilsfaunan.

Ersättningsträd till de solitära spärrgreniga träden bör väljas ut tidigt. Dessa träd måste betesskyddas om de skall få möjlighet att utvecklas. Risning nämns i texten, en bra metod, som dock måste underhållas. När träden är utom fara för viltskador måste man skydda träden från hästarnas gnag. Frihuggning av mycket gamla träd med låg vitalitet är tveksam. Om åtgärden utförs måste det ske successivt, under loppet av flera år.

Vid placeringen av faunadepåer måste man tänka på dess negativa inverkan på fåltskiktet.

Bra att spara några äldre granar. Vid urvalet spara de som har stammar med barkflagor eftersom de ofta utnyttjas av barbastell.

Fuktig slätteräng

Förslaget på avbaning i de södra delarna av B2 är tveksam. Risken för körskadorna är stor och massorna måste forslas bort.

Kultiverade betesmarker/slätterängar

När det gäller betesperiodens anpassning till naturvärdena se ovan.

Vid plantering av buskar, välj gärna hagtorn.

Vid eventuell anläggning av våtmarker bör översilning och mer efemära vatten prioriteras eftersom dessa typer av våtmarker är mindre representerade i landskapet. Inom planeringsområde C bör större våtmarker med öppna vattenspeglar undvikas. I ett område där man kan förvänta sig förekomst av ett antal mer sällsynta och konkurrenssvaga fladdermusarter bör man vara försiktig med denna åtgärd.

Lövskog

Värden knutna till bok gynnas oftast av miljöer med halvskugga till skugga. Angeläget att snarast utse efterkommande träd som måste skyddas mot bete.

Ohävdad fuktig/blöt mark

Eventuell anläggning av småvatten bör begränsas till detta planeringsområde (F).

Övrig mark/ridbana

Skapa gärna en miljö för sandmarksarter. Om ridbanan inte utnyttjas kan man tänka sig att göra plogfårar i öst-västlig riktning för att skapa mer lämplig miljö och mikroklimat för solitärbin på delar av banan. Att ge plats för åkerogräs är en bra idé! Kommunen har förekomster av t.ex. korndådra som finns i ex situ odling.

I de flesta planeringsområdena inom Rölabackarna finns en riklig förekomst av stenmurar men även en del odlingsrösen. Dessa strukturer är av stort värde även för fladdermöss, både som överdagningsplatser och som lämplig övervintring.

Länsstyrelsens bemötande: Länsstyrelsen inser att området är artrikt och att det hyser betydligt fler arter, både vanliga och rödlistade än vad som är känt idag och ser fram emot att området inventeras med avseende på olika artgrupper framöver. Fladdermössen är en grupp som hittills inte är inventerad i området, men länsstyrelsen håller med om att det finns lämpliga habitat för flera fladdermusarter och det läggs till information om detta i skötselplanen. Länsstyrelsen instämmer i att det är viktigt med variation och att det finns betesfredade områden, och det finns fällindelning i området som möjliggör detta. Det är även viktigt att det i det kommer upp ersättningsträd till äldre träd och att ersättningsträden på olika sätt skyddas, vilket förtydligats.

Länsstyrelsen noterar att Naturskyddsföreningen helst inte ser större våtmarker inom planeringsområde C, det finns inte planer på större vatten med öppna vattenytor vilket förtydligats i skötselplanen, men Länsstyrelsen anser att det skulle

vara gynnsamt med eftermära vatten och även en mindre våtmark som planeras placeras nära delområde F i en befintlig lågpunkt.

Det blev en felskrivning i remissen, som korrigerats, avbaning planeras inte i själva rikkärrsområdet B2 utan i B1 som är öppen fuktäng. Länsstyrelsen anser att en försiktig avbaning på mindre delar i delområde B1, kan ge habitat för rikkärrsarter. Arealen hävdade rikkärr i kontinental region i Sverige är liten, och åtgärder som kan förbättra situationen bör prövas, men naturligtvis ska körsador och avbaning undvikas på partier med värdefull flora som även finns i delområde B1.

Puggehatten:

Puggehatten ser mycket positivt på, och tillstyrker, förslaget att bilda naturreservatet Rölabackarna. Påståendet att områdets svampar är "...relativt väl eftersökta..." kan jag inte hitta stöd för på Artportalen. De enda uppgifter som finns inifrån området rör i första hand vedväxande svampar och hänför sig till ett fåtal besök i början av 1990-talet. Från 2000-talet finns uppgifter om ett flertal rödlistade ängssvampar från området direkt väster om Rölabackarna, på Artportalen kallat för "Heinge bete". Bland annat finns här fynd av ÅGP-arten fager vaxskivling, *Hygrocybe aurantiosplendens*, NT. Med tanke på variationen i områdets naturbetesmarker är det högst sannolikt att dessa arter även förekommer inom Rölabackarna, möjligen finns här potential för fler. Behovet av en svampinventering är därför stort.

Puggehatten har i övrigt följande synpunkter på

- Föreskrifterna
Under avsnitt C i slutet "Vidare är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:" anges att det är tillåtet att samla enstaka beläggsexemplar " ... under förutsättning att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna." Detta är alldeles utmärkt, men bör kompletteras med ett krav på att rapportering av fynden görs på Artportalen! I annat fall riskeras den nödvändiga kunskapsuppbyggnaden
- Beskrivning av området
Biologi
Trots vad som skrivs på annan plats om svamparna i ett mångformigt område, med omväxlande naturbetesmarker, solitärträd, hassellund, svämskogar mm nämns inte fungan i något annat sammanhang. Det anser vi vara anmärkningsvärt!

- Skötselplanen
Vad vi kan bedöma så bör föreslagna mål för markanvändning och skötsel samt föreslagna åtgärder i huvudsak vara positiva även för områdets funga. Att den senare är i stort okänd förstärker emellertid önskemålet att en svampinventering behövs, innan större skötsel- eller restaureringsåtgärder sätts in.

Vi vill poängtera att hävden av de befintliga naturbetesmarkerna är väsentlig för möjligheten att få snabbare kolonisation av dessa arter på de kultiverade betesmarkerna/slätterängarna (5.3 Planeringsområde C).
- Tillgänglighet, parkering och informationsskyltar
Då området saknar egen P-plats är det viktigt att det finns tydlig information om området även vid de befintliga P-platser varifrån det går att nå reservatet.
- Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder
Med tanke på områdets mykologiska potential och den förhållandevis dåliga kunskapen om fungan, är det önskvärt att det ges möjlighet till en inventering under en gynnsam säsong.
- Rödlistade arter
Referensen till hotkategorierna anges som Rödlista 2010, trots att det är Rödlista 2015 som gäller för närvarande. I noten till denna referens anges även rödlista 2005 som utgångspunkt, men i det fallet antar jag att det syftar på definitionen av hotkategorierna även om detta inte är klart formulerat.

Länsstyrelsens bemötande:

Länsstyrelsen inser att området är artrikt och att det hyser betydligt fler arter av svampar än vad som hittills är känt, och ser fram emot att området inventeras framöver. C-föreskrifterna kompletteras med information om arten ska införas i Artportalen eller liknande databas för hotade arter. Fungan förs in som värde under biologiavsnittet. Länsstyrelsen har inte i nuläget möjlighet eller medel att beställa inventeringar, men tar gärna emot information om området från mykologer. Befintlig parkeringsplats finns utmärkt på kartbilaga. Information om Rödlistan och årtal till denna har korrigerats och meningen om att svampar är relativt väl eftersökta i området tas bort.

SGU (Sveriges geologiska undersökning): Avstår från att yttra sig i ärendet.

Sjöbo kommun : Sjöbo kommun har inget att erinra mot förslaget till bildande av naturreservatet Rölabackarna, del av fastighet Ry3:4, i Sjöbo kommun.

Skogsstyrelsen: Skogsstyrelsen ansvarar för frågor om skogsbruket och har till uppgift att verka för att landets skogar sköts på ett sådant sätt att de skogspolitiska målen nås. Skogsstyrelsen är tillsynsmyndighet, enligt skogsvårdslagen och delar av miljöbalken gällande skogliga åtgärder på skogsmark (mark som lyder under SVL). Vidare igår bland uppgifterna att medverka vid frågor om samhällsplanering för en hållbar utveckling och hushållning med naturresurser.

Skogsstyrelsen ställer sig positiva till att naturreservatet bildas. Skogsstyrelsen vill påpeka att på något ställe står det fel fastighetsbeteckning. Skogsstyrelsen påpekar att i stycket om Natura 2000 på sid 19 i skötselplanen kan texten tolkas som att Skogsstyrelsen är tillsyns- och tillståndsmyndighet för alla åtgärder på skogsmark.

Länsstyrelsens bemötande:

Fastighetsbeteckningarna har gått igenom, så det inte ska finnas felskrivningar. Naturvårdsverket äger fastigheten Ry 3:4, och skogsbruk (eller skogliga åtgärder på skogsmark) tillåts inte i reservatsföreskrifterna, vilket innebär att hela meningen om Skogsstyrelsen som tillsyns och tillståndsmyndighet stryks ur skötselplanen.

TeliaSonera Skanova Acess AB

Skanovas teleanläggningar/rättigheter berörs inte av rubricerat planförslag. Vi har därför inget att invända mot gällande detaljplaneförslag.

Trafikverket: Trafikverket har inga synpunkter på bildandet av naturreservatet, då avståndet till statliga vägar är ca 800 meter.

Trafikverket erinrar dock om att det för vägvisning och skyltanordning krävs tillstånd från Trafikverket.

Länsstyrelsens bemötande: Länsstyrelsen ansöker om skylttillstånd om det blir aktuellt.

Hur ni överklagar till Växjö tingsrätt, Mark- och miljödomstolen

Mottagare

Det är regeringen, Miljödepartementet som prövar överklagandet. Observera dock att ni ska skicka överklagandet till skane@lansstyrelsen.se eller Länsstyrelsen Skåne, Miljöavdelningen, 205 15 Malmö.

Tid för överklagande

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag ni fick beslutet. Om den som vill överklaga beslutet företräder det allmänna ska överklagandet dock ha kommit in tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Innehåll

Överklagandet ska vara skriftligt. I överklagandeskrivelsen ska ni ange:

- vilket beslut ni överklagar, beslutets datum och ärendenummer,
- hur ni vill att beslutet ska ändras,
- varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar eller annat som stödjer er mening bör ni skicka med kopior av detta. Lämna också er adress, telefonnummer och eventuell e-postadress.

Ombud

Ni kan anlita ett ombud för att sköta överklagandet åt er. I så fall ska ombudet bifoga en fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress.

Ytterligare upplysningar

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni ringa till Länsstyrelsen, telefon 010-224 10 00.